

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:

= Megállapodás szerint. =

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat

nem küldünk vissza

Választások jegyében.

(K) Minden emberi alkotást megtámad az idő. Örök érvényű igazságot emberi agy nem szülhet soha.

Mikor egy-egy kiváltságos elme az igazság utjait keresi s azt hiszi, hogy megtalálta, nem lát a jövődöbe, amely az általa hirdetett elveket és igazságokat ledönti, ujakat állít a helyükre; új eszmék, új célok, más ideálok és törekvések születnek.

A nemzetek történetében néhány évtized kis korszak, mégis mennyi alkotás, mennyi rombolás jelzi az eltűnő éveket!

Mikor 1867-ben a király és nemzet egyetértése új korszakot nyitott Magyarország fejlődésének, a legalkotmányosabb uralkodó s a nagy Deák azt hitték, hogy örökéletű alapokat raktak le, amelyeken a nemzet haladhat, fejlődhet s amely biztosítja a szabadságot, megvédi az országot a rázkódtatásoktól s a bizalmatlanság, a gyűlölség és elkeseredés helyére az egyetértés, a nemzeti munka, a jövődö nagyság magvait hinti el.

Deák Ferenc sírba szállott avval a tudattal, hogy áldást hagyott maga után; örök igazságot, melyet a törvénytiszteletben és békesség szeretetében, a nemzet nagyságát

A rabszolga.

Hermann Ezsaiás a híres tudós, egyike volt azoknak, akiknek a neve sohasem mulhatik el nyomtalanul s nem törölődhetik ki a történelemből.

Minden egyes munkája fejezet volt az emberi haladás és művelődés történelmében. Áldásos munkásságáért azok közé sorozták, a kiket — mint a nemzet halhatatlan nagyjait — közszeretettel, bámulás, szinte imádat vett körül.

Természetes dolog, hogy lépéseit, életének minden mozzanatát közfigyelem kísérte és általános volt a sajnálkozás, mikor a híres tudósról kiderült, hogy a legboldogtalanabb családi életet kell végig élnie. Évtizedekkel öregebb volt az asszony, aki pokollá tette Ezsaiás úr életét.

Boldog volt Hermann olyankor, ha valami ürügy alatt meg tudott szökni a családi tűzhely mellől s vagy egy kedélyes kis koreszmában, vagy a klubban tarokkozva, barátai közt töltötte el az időt mindaddig, míg a cseléd órahosszanti keresés után reá találva tudára adta, hogy a nagysága sürgősen haza hivatja.

Vérig tudta ez az asszony Hermann bosszantani. Elég volt egy-egy nem tetsző szó s már készen volt a családi perpatvar egyik legszebb példányára. A jó öreg tudós pedig türte mindezt anélkül, hogy valaha zokszóra nyílt volna az

biztosító munkában látott megtestesülni. És a nagy Deák sírja felett folyik a harc, amelyből már új eszmék és új célok bontakoznak ki, tagadásai mindannak, amit ez az újkori Cato nagynak, igaznak és örökéletűnek vallott.

A 67-es alap, a békesség alapja meg-ingott. Aki tagadja az nem lát, vagy nem akar látni.

Hogy üdvös lesz-e az országnak, ha ez az alap romba dől; hogy áldást hoz-e ránk, vagy átkot az új átalakulás, amelyet sokan remélnek, amelytől sokan félnek, az a jövődö méhébe van elrejtve. Sejtteni sokat lehet, tudni semmit. A politikusok, államférfiak, hazafiak százai gondolkodnak a probléma felett s bizonyosan azoknak van igazuk, akik nem mernek vakmerő ítéleteket hangoztatni.

Nem az én igénytelen tollamra való ennek a nagy kérdésnek a fejtegetése. Nem politikai, hanem tisztán érzelmi momentum vezetett ehhez a tárgyhoz. Vármegyénkben a legtöbbször s talán legnagyobb joggal hivatkozunk mindig Deák Ferencre. S mikor ennek a bölcsnek, ennek a felségesen tiszta jellemű férfinak alakja feltűnik előttem, szinte lehetetlennek tartom, hogy egy fél század romba tudja dönteni mindazt, amit alkotott; el tudja pusztítani, túl tudja

ajaka. Tudta, hogy ugys hiába minden panasz, minden ellenkezés. A csendes türelem s a megszokás által keletkezett békés nyugodtság használhatott neki csupán.

Ez a megadás annyira ment már a legutolsó időkben, hogy Hermann állandóan ott hordta a kabátja zsebében a felesége kedvence parfümjét, nehogy észrevegye rajta a füst szagot, papucsot húzott fel a szobába lépés előtt, nehogy bepiszkolja a szőnyeget, maga szaladt az orvoséi, ha öngnagsága ájuldozva, halálos fájdalomhoz illő hangon jelentette ki, hogy migrénje van. Egy-szóval elkövette mindazt, a mit a legrémesebb papucs uralom alatt álló embernek a békesség kedvéért el kell követnie.

Egy szép napon azután bevonták fekete posztóval a nagy ház kapuját. A »sárkány« mint a hogyan a mi tudósunk szólítja az ő kedves élet-párját, elszállt magasabb és jobb tájakra. Hermann fekete ruhát öltött fel és egész nap mást se csinált, mint vagy megilletődötten állt a koporsó előtt, vagy fogadta a részvétnyilatkozók nagy tömegét.

Mikor ezek gyászoló részvéte mellett elindult a megboldogult az utolsó utra, Hermann bizonyos eltompultsággal nézte az egész gyászpompát. Csak a mikor lehullottak az utolsó göröngyök, akkor kezdett gondolkodni, mi is lesz ezután.

Alig tudta elképzelni, hogy is fog lefolyni az

szárnyalni azokat az eszméket, amelyeknek életét, tudását, bölcsességét szentelte.

Egy egész nemzet bölcsé, az egész világ tisztelt alakja volt, akinek szavaiból szedték a közjogi és politikai tudást. Külsőségeiben egyszerű táblalabiró, tudásban és tanácsban királyoknál hatalmasabb, aki nem hajolt lefelé, hogy a népszerűség virágait szedje, nem kapaszkodott fölfelé, hogy a hiúság vásárán csillogó cafrangokat szerzen igénytelen atillájára.

Hivatkozunk rá lépten-nyomon. De csak akkor, ha nevének fényében jól esik sütkérezni. Manap azonban az ő útjain való járás egyéni áldozatokat követel s mindinkább kevesbedik azoknak a száma, akik olyan joggal mondhatnák magukról, mint a nagy Deák: Et si fractus illabatur orbis, impavidum ferient ruinae.

A napi politika forgatagában nyugvó pont volt Deák Ferenc emlékezete. Ma már fájdalmas érzés vegyül az emlékezetbe, mert úgy látszik, mintha pártok kockája volna mindaz, amit a corpus iurisba irt az ő bölcs keze.

Meddő lett volna a munka s évtizedek szűk határai között kimerülne a bölcsesség? Én nem hiszem. Deák lelke visszajön újra békét teremteni.

De addig sok harcon gázolunk keresztül

ő életének hátra levő része. Ő a ki eddig fogoly volt, most szabad lett a szó legteljesebb értelmében. Nem kell ezután orvosért szaladgálnia, ott tölti el az idejét, a hol akarja, azt tesz a mit akar.

Másnap már hajnalutójában került haza a sáros utcáról, piszkos cipőkkel. Az első pillanatban megakart tenni a szokásos óvintézkedéseket, a másikon azonban már eszébe jutott, hogy most már minden szabad . . .

Kimondhatatlan lelki gyönyörűséggel ment azután be a szobába szivarral a szájában, kéjjel törölte bele a lábait a drága szmyrna szőnyegbe s reá verte a szivarja hamuját éppen a szalón asztalára.

Néhány hétig beállott az öreg a legviharedzettebb lumpok közé. Nap-nap után a hajnal vetette haza. Szinte tobzódtott a szabadságban.

Később azután vége lett mindennek. Megunta mindezt. Ugy járt, mint a fiatal gyerek, a ki egyszerre beleszabadul a szabad életbe s a megcsömörlésig élvezti azt. Beállott újra a rendes élésű, szolid emberek közé. Ujra erőt vett rajta a régi megszokás érzése a legaprólékosabb dolgokban is.

Egy szép napon pedig megtörtént az a fura dolog, hogy Hermann Ezsaiás újra megöcsült elvette a házvezetőnőjét, a ki már erősen benne járt a negyedik X-ben.

Az új asszony csak annyiban különbözött a

s vissza kell térnünk a napi események viszályaiba.

A választásoktól csak néhány nap választ el bennünket. Csikorgó kemény télben szakadt ránk a választási hadjárat. Izgalom mindenfelé. A politikai viharok dúlnak, pusztítanak. Talán szerencsénk, hogy a mi vármegyénkben csak egy-két választó kerületre szorítkozik a szenvedélyeskedés. Legtöbb kerületben a választók felvonulásával s egy hangos éljennel vége lesz a választásnak. Fájdalom azonban, itt-ott olyan hangok is hallatszanak, mintha újra felekezeti szempontok keverednének a küzdelembe. Pedig csak ettől óvjon meg bennünket a magyarok Istene.

Nem vagyunk még eléggé széttagolva? Hiszen a kínai szent birodalomban, ahol a pávatollas mandarintól az üveggombos mandarinokig ezerféle fokozat van, nincs annyi kaszt, osztály mint nálunk. Még a felekezetieskedés s a napi politika is öljön bennünket?

A választási mozgalom legnagyobb izgalmait között sem volna szabad megfeledkeznünk arról, hogy mindnyájan magyarok vagyunk. Ne feledkezzünk meg arról, hogy azok, akik a másik párton vannak, ép oly hűséges fiai lehetnek a hazának, mint mi vagyunk s gondoljuk arra, hogy tartozó kötelességünk együtt, egymással békében élni abban a szűk körben, amelyben születünk és meghalunk. A választás elmúlik s akkor békén kell tovább együtt dolgozunk, ez mindnyájunk közös érdeke. Sok kerület van az országban, amelyekben a választások által okozott társadalmi szakadás, a gyűlölködés, ellenségeskedés évek múltán sem szűnt meg. Ne ássunk új választó örvényeket magunk között. Ugy is eléggé szét van tagolva a magyar társadalom. Ugy viselkedjünk s olyan irányba régitől, hogy — természetesen az úgy nevezett mézes hetek elmúltával — még komisszabbul bánt az öreggel, mint az előd. Mesés részletek szívárogtak ki a napvilágra arról a családi életéről, a melyben azután része volt.

A kávéház asztala mellett a mi imádott mesterünknek a szomorú esete szintén szóba került. Mindannyian lehangozottsággal teljes bámullattal gondolkodtak a felett, hogy miként is tudta ilyen második nőülére reá szólni magát az öreg, a mikor már az elsővel is úgy megjárta.

Mikor hangosan is kifejezték a gondolatainknak, a társaság nesztora, a ki valamikor a latin nyelv kiváló tudományára oktató, az utóbbi időben pedig élettapasztalatokkal telt megjegyzésekkel látott el bennünket, oldotta meg a rejtélyt.

— Tudjátok fiúk — mondotta — a régi rómaiaknál nem egyszer megtörtént, hogy egy-egy felszabadított rabszolga sehogyan sem tudta beleélni magát a szabad ember életmódjába. Egész életben hozzácsokott a szolgasághoz, szinte vérévé vált ezen érzés. Életszükséghez hasonló érzés hajtotta, hogy újra urát, parancsolót keressen magának. Mondhatom nektek fiúk, hogyha hinnék Budha tanaiban és így a lélekvándorlásban, azt vélném, hogy Hermann Ezsaiás is egy ilyen rabszolga lelkét örökölte . . .

tereljük a mozgalmat, hogy a választás után önmaguktól simuljanak el az ellentétek.

Akik pedig a választásokat intézik, tőlük telhetőleg gondoskodjanak arról, hogy a nép minél kevesebbet szenvedjen a téli választások miatt. Ez humanitárius kötelesség, amely alól semmiféle politikai tekintet nem mentesít.

Adja az Isten, hogy a választás minden baj nélkül muljon el s utána fogjunk kezét a békeséges munkában.

Közgazdaság és politika.

(Gr.) A 67-es kiegyezés után, melyet böleossággal vármegyénk legnagyobb szülöttje, Deák Ferenc rendezett, bekövetkezett hazánkra nézve a politikai rendezkedéssel együtt: a közgazdasági fellendülés korszaka is. Közel 30 éven át dolgozott a nemzet, mert évszázadok tespedését kellett pótolnia; és ha közjogi viták, grávémenek és személyes kérdések is fordultak elő, a nemzet képviselői mégis az illem, a munkásság és az összetartás keretében dolgoztak egyszerű, szerény előbbi helyiségükben.

A millenáris kiállítás bemutatta az eredményeket. Az államháztartás rendezetett, a kínos deficitek eltűntek, az általános közgazdasági fellendülés egy jobb reményt ébresztett fel a lelkekben.

De nemsokára beteges jelenségek mutatkoztak. A parlament nem dolgozott már oly kedvvel és kitarással, — a személyeskedés, a viszálykodás és a rengeteg szóbeség kóros állapotokat teremtett, — az obstrukció nagy közgazdasági akadályokat, sőt törvényen kívüli állapotokat is teremtett.

Kitört a nemzeti átok, a viszálykodás, az apró zsarnokok uralma, mely éppen a legkritikusabb történelmi időszakokban oly végzetes katasztrófák elé állította a nemzetet, hogy egy ízben — 300 év előtt — függetlenségét is elveszítette.

Beállott a reakció és a fényes palotában — a nemzetnek annyi verejtékén épült templomában — munka helyett civakodás, veszekedés ütötte fel tanyáját.

Elnémult a munka; ahol a munkavezetők civakodnak, ott néz a munkássereg.

Igen fontos közgazdasági, szociálpolitikai és jogrendezést illető törvényjavaslatok évek óta várják az elintézését. Előbbre van a veszekedés.

Nem harcok ezek a haza és polgárainak érdekében, a bekövetkezett közgazdasági élet pangásának, a gyengébb elemek nehéz kenyérharcának enyhítésére, melyek helyzete az utolsó rossz aratás befolyása alatt csak súlyosodott: — csupán elvi küzdelmek, mérges nyilakkal.

Inproduktív dolgok — idővesztéssel.

Kifolyása pedig ezen küzdelem a modern korszakban mindinkább előtérbe nyomuló közepetehetségek erőszakos érvényesítésének és azon hosszú évtizedeken át folytatott egyoldalú nevelésnek, mely csak a jogi és politikai pályára terelte a nemzet tehetségesebb elemeit, nem törődve az anyagi konsolidáció oly fontos kérdésével. A nyugati népek már régen felfogták azon meg nem dönthető igazságot, hogy csak egy gazdag és művelt nép lehet valóban szabad; hogy a közgazdasági élet minden ágazatának harmonikus együttműködése, együttes fejlesztése adhat biztosítékot arra, hogy a vérrel szerzett szabadság a nemzetek jövődjéig leg súlyosabb küzdelmeiben — a közgazdasági harcokban — csak úgy állhat meg igazán, ha virágzó közgazdasági helyzet, hazafias egyetértés, béke, humánus, de szabad gondolkodás és jobbiztonság honol.

Mennyi még a teendő, mily messze vagyunk ezen ideális állapotokhoz; milyen veszteség minden év, mely a nemzet munkájában meddő viták, személyeskedések, fecsegések és türelmetlenkedések közt mulik el?!

Hasonló korszakba léptünk, mint Franciaország élt a 80-as években, a midőn a magát nagyra képzelő Boulanger tábornokkal beköszönt az ugynevezett „fecsegési korszak”, — mely majdnem egy irtózatossá váló háborúba keverte az országot a jelentéktelen Schnäbele-féle ügy miatt. Ezen korszak alatt történt és a reá

következő belügyi reakcionárius harcok alatt, hogy ezen hatalmas, közgazdaságilag gazdag és virágzó állam politikailag is elvesztette előbbi nagy befolyását, közgazdaságilag pedig előbbi széttagolt vetélytársa, Németország által annyira tul lett haladva, hogy ezt soha el nem érheti.

A nagy nemzeteknél is csak a megfeszített munka, a közgazdasági állapotok felvirágzása, a nagyipar utján való korlátlan mennyiségben előállítható értékeknek jó szerződések és virágzó kereskedelem utján való elhelyezése, az anyagi boldogulás teremt meg a tekintély nagyságát, melyet természetesen igazságos, gyors törvénykezés, helyes szociálpolitika és céltudatos irányítás kell, hogy erősítsen. Mily sivár munkát végzett parlamentünk ez idő alatt!

Bármiféle kormány ereje, akarata és igyekezete ellapul az örökös viszályok, beképzelt sérelmek, reakcionárius óhajok és nagyokká felfújt apró dolgok elintézésében; mert az ideges állapotokban sikeres munkát nem végezhet. Tekintélye, de a parlament tekintélye is, ki- és befelé elgyengült; a nemzetiségi kívánságok hidrájának fejei felemelkednek, a szociálisták és egyéb rendbontó elemek pedig szaporodnak: a törvényt és politikai célszerűséget oly kevésre becsülő törvényhozók romboló akna munkájának behatása alatt. A magyarságot körülvevő szláv, oláh és germán népek meglepődéssel és kárörömmel telnek el.

Ilyen zavaros politikai viszonyok közt szünetel a produktív közgazdasági ténykedés, tőkebefektetés, ipar és kereskedelmi vállalatok életbeléptetése, csökkenik a munkakedv és a biztonsági érzet, a közterhek és adóhátralékok felszaporodnak éppen azon szegényebb rétegeknél, amelyeknek fizető képessége a leggyengébb. Ezekhez járul az utolsó év silány gabona termése folytán beállt stágnálás a gazdasági életben, mint az agrikulturnál állam egyoldalú termelésének következménye.

A kivándorlókat szállító társulatok vállalatai felvirágoztak, amidőn e gyéren lakott ország százezreit szállították az utolsó évtized alatt idegen földre!

Gazdasági és iparcikkek helyett: embereket, munkás kezeket exportálunk!

Mennek a mi megyénkben is már százával. Állandó foglalkozás nélkül hova menjen máshová a szegényebb törpebirtokos, amely osztályhoz csupán vármegyénkben több mint 50,000 család sorsa van fűzve? A sok nagy és kötött birtok, a föld értékének emelkedése kizárja számára a terjeszkedést. Iparvállalatokat nem talál, hogy családtagjainak kényeret biztosítson, szülőjét feljuttatni nem képes, elvándorol örökre.

A közgazdasági és kulturális állapotok fejletlen állapota szüli aztán azon megdöbbentő statisztikai adatokat, hogy Magyarország az aránylagos vagyonosodás, a szellemi műveltség és értelmiség, a birtokokra betáblázott adósságok, a gyermekek halandósága, a takarékos betétek aránylagos magassága és a kivándorlás tekintetében Európában közvetlenül Oroszország előtt sorakozik; azon félfázisai állam előtt, melynek egyoldalú agrikulturnál állami helyzetét a nemzet passzív természete és nagyobb zsarnokok téltensége nyomta le.

Nálunk kis zsarnokok kísérlik ezt meg.

A magyar nemzetnek, ha élni akar és gyermekeinek jólétet biztosítani kíván, nem szabad meddő közjogi kérdésekkel, üres vitákkal, s rágással foglalkoznia, hanem dolgozni, munkálkodni és előretörtetni az egész vonalon. Ki kell a nemzetnek vetközni azon filiszter felfogásból, hogy gyermeke csak akkor lehet boldog, ha jogot tanul és politizál, ha kínai falakat állít bizonyos társadalmi állások és foglalkozások közé.

Tanítsuk legalább a jövő nemzedéket higgadt gondolkodásra, minden tisztességes munka megbecsülésére, a takarékos életmódra és a puritán jellem tisztelgésben tartására.

Közművelődésünk irányítsa a fiatal nemzedéket a műszaki, chemiai, gazdasági, kereskedelmi és ipari pályákra, hol nem a s s s-ok dominálnak, hanem az egyéni szorgalom és értelmiség érvényesülése játsza a szerepet.

Képviselőinkről pedig követeljük, hogy a nemzet szellemi és anyagi jólétének felvirágzására fordítsák első sorban munkájukat, hogy nemcsak közjogilag, de közgazdaságilag is rendezzék ezen egyoldalú agrikulturnál állam ügyeit; hogy célszerű és igazságos törvénykezés, közigazgatás és főleg összetartás által imponáljanak a nemzetiségeknek

és minden pártkülönböztetés nélkül készítsék elő azon jobb korszakot, a melyben utódaink csodálkozással gondolhatnak vissza inpraktikus apáikra, kik személyes gyűlöléssel, tulzásokkal és apró zsarnokok kedvteléseivel pocsekolták el az oly drága időt!

Vármegyei közgyűlés.

Az országgyűlést összehívó királyi kézirat kihirdetése végett december hó 16-án ült össze Zalavármegye törvényhatósági bizottsága.

A megjelent bizottsági tagok lehetnek körülbelül hatvanan. A vármegye bizalmatlansági szavazata után el volt mindenki készülve arra, hogy az országgyűlés feloszlásának s az ex-lex választásnak törvényességét kétségbevonó hangok fognak emelkedni. Azt hittük, hogy az egyesült ellenzék zárt sorokban fog felvonulni a közgyűlésre, hogy olyan határozatot provokáljon, amellyel a vármegye a feloszlás törvényességét tagadja. Az ellenzéknek azonban csak vezérei jelentek meg a gyűlésen; a távolabb vidékekről alig voltak itt néhányan. Szép számmal volt azonban képviselve a kath. papság, mert Zalaegerszegre ugyanezen napra pártterkezetet hívtak össze.

A közgyűlést Hertelendy Ferenc főispán 1/2 10 órakor nyitotta meg. Czukelter Lajos aljegyző felolvasta a királyi leiratot, amelyet a közgyűlés állva hallgatott meg.

Ezután Bosnyák Géza szólalt fel. Köteles hódoló tisztelettel — ugymond — veszi tudomásul a leiratot, de nem tudja elnyomni hazafias aggodalmait, mert nézete szerint az országgyűlésnek költségvetés nélkül való feloszlása törvénybe ütközik. Felolvasta az 1848-iki és 1867-iki törvényeknek ide vonatkozó rendelkezéseit. Fejtegette a házszabály kérdést, amely a képviselőház belügye, amelybe felülről a koronának s alulról a nemzetnek beleszólása nincs. A házszabályok megsértését tehát a nemzet ítélete nem szankcionálhatja s a szónok meggyőződése szerint a törvénysértést nem mentheti az, hogy az ellenzék az indemnitást megtagadta, illetve annak megszavazását megakadályozta.

Bosnyák Géza a következő határozati javaslatot terjesztette a közgyűlés elé:

„Megillető köteles tisztelettel, de egyszeremind hazafiai mély aggodalommal veszi tudomásul Zalavármegye közönsége az országgyűlésnek az 1867. évi I. törvények tildó rendelkezése ellenére történt feloszlását s midőn kényszerítő alkotmányos okokból szabad folyást enged a törvényhatóság területén az elrendelt képviselő választásnak, egyszeremind a leghatározottabban óvat emel a feloszlás törvényellenes ténye ellen.“

A szónokot az ellenzék zajosan megéljenzte. Gróf Batthyány Ernő még azt fűzte az elmondottakhoz, hogy dinasztikus érzésétől indítva mély hódolattal veszi tudomásul a királyi leiratot, de aggodalommal tölti el az, hogy Magyarország olyan kormánya van, amely Ófelségének a törvények szellemével ellenkező tanácsot ad.

Csertán Károly alispánnak Bosnyák Géza határozati javaslatát magyarázó szavai után Odor Géza akart felszólalni. Beszédét avval kezdte, hogy gróf Andrássy is elismerte, hogy az ex-lexben való feloszlás nem ellenkezik a törvényvel. Az ellenzék azonban felzúdult s Odor látva a helyzetet és a hangulatot, a szótól elállott.

A közgyűlés tehát Bosnyák Géza indítványát elfogadta s a határozati javaslat jegyzőkönyvbe foglaltatott.

A közgyűlés husz pere alatt lezajlott minden nagyobb emóció nélkül s a politikai ellenfelek a folyosókon újra jóbarátok lettek.

Megyei élet.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága január havi rendes ülését 16-án tartotta Hertelendy Ferenc főispán elnöke alatt. Az ülés a havi jelentések meghallgatása után folyó ügyeket tárgyalta.

Az alispán jelentése szerint a közegészségi állapot december hóban a felnőttek között kielégítő volt, míg a gyermekek között a különböző fertőző betegségek miatt kedvezőtlen.

A haszonállatok egészségi állapota az előző hónaphoz képest javult.

A személy és vagyonbiztonságot illetőleg december hónapban előfordult két gyermekölés és gyilkosság.

Gelencsér Verona szentpéteruri leány decemberben született leánygyermekét elásta; Szalai Mária balatonmagyaródi leány december 15-én szült fiát megfojtotta. A két tettest elfogták.

Hajdinyák Ferenc szepetneki lakost veje, Báránya István december 18-án megfojtotta. Hány Mihály sormási hegyőr Meleg István sormási lakost december 31-én a homokkomáromi hegyen agyonlőtte. A tettesek átadottak a kir. ügyészségnek. Herczeg Vendel lentikápolnui lakos Tóth Jánost és nejét, Varga Borbálát fejéssel agyonverte s ezután öngyilkos lett. Ezen büntetéseken kívül december hóban több betöréses lopás és tolvajlás fordult elő.

A csendőri őrzékek decemberben letartóztattak: hatósági közeg elleni cselekményért 1, ember élete elleni büntényért 7, súlyos testi sértésért 1, lopásért 19, zsarolásért 1, okirat hamisításért 1, fegyveres erő elleni büntetést 1 egyént, továbbá különféle kihágásokért 97 egyént.

December hónapban 13 tüzesetet jelentettek be. Az összes kár 33357 K 78 f-re rugott, amelyből biztosítás folytán megtérült 16986 K, tehát biztosítatlanul maradt 16369 K 78 f.

A közgazdasági állapotokra vonatkozólag a jelentés kiemeli, hogy a takarmányszükség miatt sok a panasz; a szarvasmarha ára leszállt; a fogyasztási cikkek drágák s a kisbirtokosok, illetve termelők, valamint a készpénzből élő napszámosok és más havi díjasok megélhetése nehéz.

A pénzügyi adminisztráció terén észrevehető, hogy a gazdasági év, különösen a kisbirtokosokra, rosszul ütött ki. A köztartozások behajtása sok nehézségbe ütközik s a kik fizetnek is, kölcsönből fedezik tartozásaikat.

Végül bejelentette az alispán a bizottságnak, hogy Csentericz Béla zalaegerszegi rendőrkapitány hivatalos pénzek elsikkasztása után, hamis utlevéllel ismeretlen helyre távozott.

A kir. tanfelügyelő jelentette, hogy december hónapban meglátogatta az összes zalaegerszegi állami elemi fiú és leányiskolákat és a tantestületekkel értekezletet tartott.

Meglátogatta a csáktornyai állami tanítóképző intézet összes évfolyamait és gyakorló iskoláját. Elnökölt a csáktornyai tanító-képezdénél tartott póttanoképzés vizsgán.

Meglátogatta a csáktornyai állami polgári fiú iskolát, az egyesületi kisdudovodát. Az alsó-domborui kisdudovónó lakásviszonyai ügyében helyszíni tárgyalást tartott. Viziszentgyörgyön a járási főtisztviselővel s az egyházmegyei főhatóság kiküldöttjeivel helyszíni vizsgálatot tartott. Meglátogatta a zalaegerszegi kereskedelmi tanoniskolát s két kisdudovodát.

A közoktatásügyi miniszter elrendelte a már engedélyezett és az első sorban szükséges kisdudovodák összes viszonyairól kimutatások szerkesztését; továbbá az ifjúsági könyvtárak ügyében kiadott utasítás életbe léptetését; továbbá intézkedett a könyvtárak szétküldése, törlesztése és használatuk módja tárgyában. Egyetemesen és országosan megállapította a miniszter az iskolák államosításának feltételeit és a szervezéshez megkivántató eljárás módzatait, úgy a felszerelés, valamint a jellegekkel kapcsolatos illetékesség, járulmányok, községi és egyházi főhatósági határozatok szempontjából.

A kir. pénzügyigazgató jelentette, hogy december hónapban egyenes adó címén 630.297 K 93 f, 1904 évben 4.868.561 K 76 f folyt be, amely az 1903 évi befizetéssel szemben 1.779.410 K 98 f emelkedést tüntet fel.

Az összes hátralék az 1904 évi hátralék s 1904 évi előirásnak 22.6%-át képezi. Hadmentességi-díj címén 1904 évben befizettek 116.227 K 56 fillért. Az eredmény az 1903 évinél 66.167 K 37 fillérrel kedvezőbb.

Dohány-jövedékből 1904-ben befolyt 2.412.492 K 88 f. A bevétel ezen tételnél is több 74.818 K 71 fillérrel.

Bélyeg- és jogilletékben befolyt 1.021.610 K 44 f. A bevétel több 364.659 K 48 fillérrel. Illeték egyenértékben 39.161 K 55 fillért vettek be. A többlet az 1904 évhez képest 8.994 K 49 f.

Fogyasztási- és italadóban befizettek 2.034.296 K 05 f. Ezen tételnél a bevétel 1.143.877 K 63 fillérrel emelkedett.

Italmérési illetékben a bevétel volt az 1904 évben 82.817 K 92 f. Többlet 24.232 K 88 f. Sőjövédékben befolyt 193.637 K 14 fillér. E oimen a bevétel 47.182 K 55 fillérrel apadt.

Leirtak 1904 évben 391.207 K 57 f egyenes adót és 22.818 K 76 f hadmentességi díjat. Fizetési halasztás engedélyezett decemberben 19 esetben; ideiglenes házadó mentesség pedig 38 esetben.

1904 évben tehát Zalavármegyében az 1903 évhez viszonyítva 3.414.978 K 99 fillérrel több folyt be az adóhivatalokba.

Az államépítészeti hivatal főnöke jelentette, hogy az állami és törvényhatósági közutak a hó első felében uralkodó esős és ködös időjárás következtében igen szenvedtek úgy, hogy a gyengébb kiépítésűek rossz állapotba jutottak és az utkaparók csakis kerékvágás beigazítással voltak elfoglalva. A hónap második felében azonban az esős időt szeles hideg idő váltotta fel s az utak állapota is javult.

Oly elemi események, melyek miatt az utak és hidak használhatósága fenakadást szenvedett volna, nem fordultak elő.

Folyamatban levő építések az elmúlt december hónapban csekély számmal voltak. Említést a következők érdemelnek.

A Pozsony—varasdi állami közuton levő 54 számú muraszerdahelyi murahid építésénél a pillérek alapozása volt folyamatban, mely igen nagy nehézségbe ütközik és a munka befejezését késlelteti.

A gyulakeszi—tördemic—balatonederesi tvh. közut 3—4 km. szakaszán levő 3. sz. kőáteresz 7 fm. hosszú és 35 fm. nyílású beton csőből újból épített. Ugyanazon utvonalon és kilométer szakaszán levő egy vizteknő helyett egy új beton áteresz épített egy 9 fm. hosszú és 50 fm. nyílású betonesőből.

A keszthely—baki tvh. közuton a 17 és 22 számú fahidak javítottak és december hó 23-án bevégeztettek.

A zalaegerszeg—zalaövi tvh. közut 3—4 km. szakaszán levő 10 sz. hid feljárdójánál épített új uti korlát Andrásrida felől elkészült. Zalaegerszeg felől is felállított 160 fm. 40 méter csinálása még folyamatban van.

Az alsólvendva—bellatinci ut 15—20 kilométer szakaszán levő 12 sz. jármás fahidnak a devecseri oldalon alátámasztása a fejnél, 2 drb. fenyő új hossztartó behelyezése a fempallózás 3—4 részben ujjal pótolása, 3 drb. talpfa, szegélygerendák hozzáadása és az ócska anyag használható részének visszadolgozásával a munka megkezdett f. hó 13-án és befejeztetett f. hó 21-én.

A muravid—kakonyai utvonalon 7—8 kilométer szakaszán levő 7 sz. hidnak az utolsó árvíz alkalmával megrongált feljárdója súlyosztó hengerrel javított ki.

Az államutak átkelési szakaszán a községek a fedanyag beagyazását és ezt megelőzőleg a sárlehuást foganatosították. Ugyanezt végezték a törvényhatósági közutakon azon községek, melyek ezzel az előbbi hónapokról még hátramaradtak.

A törvényhatósági állatorvos jelentette, hogy a haszonállatok egészségi állapota javult, amennyiben úgy a hivatalból bejelentendő ragadós, valamint egyéb állati betegségek is kisebb számmal észleltek, illetve kisebb területre szorítottak.

Lépfene két községben észleltetett; veszettség és takonykór nem fordult elő. Takonykór miatt most már csak egy udvar van zárlat alatt. Ragadós száj- és körömfájással összesen 7 község volt fertőzve és pedig 3 a keszthelyi, 2 a zala-szentgróti és 1—1 a pacasai és zalaegerszegi járásokban. Az ivarszervi hólyagos kiütés újabb esete nem fordult elő. A sertésorbáné 2, a sertésvész pedig 14 községben állapított meg s ezekkel 20-ra, illetve 71-re emelkedett a községek száma.

Egyéb betegségek közül leginkább a seregő üszög okozott károkat a növendék marhák között.

Az állatvásárok és állatrakodó állomások forgalma gyenge volt. A vármegye területére engedélyezett 29 állatrakodó állomáson a múlt év második felében 1098 állatszállítmány fordult meg és pedig 10.399 db szarvasmarha és borjú, 1582 ló és csikó, 4562 db juh, kecske, bárány és gödölye, 5804 db sertés, összesen 22.347 db.

A közigazgatási bizottság albizottságai.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága 1905 évre az albizottságokat január 16-án tartott ülésében a következőképp alakította meg:

A fegyelmi választmány az év első ülésében újból levén megalakítandó, annak tagjaivá az 1905 évre megválasztottak: a választott bizottsági tagok közül Eperjessy Sándor és Deák Mihály rendes, Szily Dezső póttaggá; a kormányközegek közül Odor Géza kir. pénzügyigazgató és dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő rendes, Lányi Kálmán kir. főmérnök póttaggá.

A gyám és gondnoksági ügyekben beadott felebbezések elbírálására alakított küldöttség kebelében választás útján betöltendő egy póttag és kinevezés útján betöltendő egy rendes és egy póttag helye üresedésben levén, póttagul Szily Dezső megválasztott, Barcza László rendes, Bogyay Máté pedig póttaggá a főispán által kineveztetett. A felebbezteli küldöttség tagjai 1905 évre: Hertelendy Ferenc főispán, elnök, Csertán Károly alispán, helyettes elnök; hivatalból tagok: Árvay Lajos főjegyző, Thassy Kristóf főügyész, Trsztyánszky Ödön árvaszéki elnök; választott tagok: Eperjessy Sándor és Ziegler Kálmán, póttag Szily Dezső; kinevezett tagok: Barcza László és dr. Gyömöre Vince, póttag Bogyay Máté.

A munkaadók és mezőgazdasági munkások közötti jogviszony szabályozásáról szóló 1898 évi II. t.-e. 72 §-ában felsorolt ügyek II-od fokú elbírálására hivatott hatóság kebelében egy rendes és négy póttag helye megüresedvén, rendes tagul Barcza László, póttagokul Bogyay Máté, gróf Batthyány József, Deák Mihály és Szily Dezső megválasztottak. Ezen II-od fokú hatóság tagjai az 1905 évre: Hertelendy Ferenc főispán, elnök, Csertán Károly alispán, helyettes elnök; rendes tagok: Barcza László, dr. Gyömöre Vince, Koller István és Ziegler Kálmán; póttagok: gróf Batthyány József, Bogyay Máté, Deák Mihály és Szily Dezső.

Az erdőrendészeti albizottság 1905 évre a következőképp alakított meg: elnök Csertán Károly alispán; tagjai Deák Mihály és Szily Dezső; jegyző Horváth István.

Az erdei kihágási másodfokú bíróság kebelében egy rendes és három póttag helye üres levén, rendes tagul Barcza László, póttagokul Bogyay Máté, Deák Mihály és Szily Dezső megválasztottak. Ezen II-od fokú bíróság tagjai: Hertelendy Ferenc főispán, elnök, Csertán Károly alispán, helyettes elnök; Barcza László, dr. Gyömöre Vince, Koller István, Ziegler Kálmán rendes tagok; Bogyay Máté, Deák Mihály, Szily Dezső és Vizlendvay Sándor póttagok.

A törvényhatósági pótadók egyénekenkénti kivételére tárgyában beérkező felszólamlások elintézésére hivatott küldöttség tagjaivá Barcza László, Eperjessy Sándor, dr. Gyömöre Vince és Koller István választottak meg.

A zalaegerszegi kir. törvényszék székhelyén alakított felügyelő bizottság tagjaivá 1905 és 1906 évekre Deák Mihály és Szily Dezső választottak meg.

A főispán a börtön, illetve lögházvizsgáló küldöttségek tagjaivá kinevezte:

a zalaegerszegi kir. törvényszéki fogházra Deák Mihály, Szily Dezső és Thassy Kristóf, a tapoleai és balatonfüredi kir. járásbírói fogházakra Vizlendvay Sándor,

a sümegi kir. járásbírói fogházra Barcza László,

az alsólendvai kir. járásbírói fogházra Ziegler Kálmán,

a nagykanizsai kir. törvényszéki fogházra Eperjessy Sándor, Koller István és dr. Ruzsicska Kálmán,

a keszthelyi kir. járásbírói fogházra Bogyay Máté,

a letenyei, perlaki és esáktornyai kir. járásbírói fogházakra Ziegler Kálmán bizottsági tagokat.

Közegészségügy.

Dr. Hány István megyei főorvos a vármegye közegészségügyi viszonyairól a következő jelentést terjesztette a közigazgatási bizottság elé:

A felnőtt közegészsége augusztus és szeptember hónapokban kedvező volt, az év utolsó hónapjaiban azonban rosszabbra fordult. Leginkább a légzőszervek és tüdő hurutjai, ugyszintén szór-

ványosan lobok képezték a gyógykezelés tárgyát.

A gyermekek közegészsége az év utolsó hónapjaiban szintén nem volt kielégítő, mert a felnőtteknél jelzett hurutok és lobok mellett a fertőző bántalmak közül a ronesoló toroklob, vörheny és kanyaró sok helyen elszórtan, másutt pedig járványosan lépett fel.

A bejelentésre kötelezett fertőző bántalmak közül előfordult: ronesoló toroklob 218, typhus 71, kanyaró 347, vörheny 466, bárányhimlő 57, hökhurut 15, vérhas 1, gyermekágyi láz 3, fültömírgyömb 22.

A szemesés köthártyalob a perlaki, esáktornyai és alsólendvai járásokban tájkórosan, a többi járásokban és városokban pedig szórványosan fordul elő.

Rendőri boncolás teljesített 19, külső hulla szemle rendőri tekintetből volt 47, súlyos sértés bejelentett 33, öngyilkosságot 12 egyén követett el; véletlen szerencsétlenség általi halálnak 24 egyén esett áldozatul; elmekórnak 12 esete képezte a hivatalos beavatkozás tárgyát; veszett eb öt egyént mart meg, akik védőtás eljából a budapesti Pasteur intézetbe szállítottak. Szerencsétlen szülés előfordult 6 esetben; hét éven aluli korban elhalt gyermekek gyógykezelése elmulasztott 237 esetben.

Az 1904. évi védhimlőtés eredménye október hó 1-én lezáratt. A jegyzőkönyvek a belügyminiszterhez felterjesztettek. Először oltattak 14271, újra oltattak 15711 gyermek.

A járási orvosok 226 községben teljesítették az egészségrendőri vizsgálatokat.

A vármegye területén van 35 lelenc, 313 dajkaságba adott gyermek, 852 elmebeteg, 811 siketnéma, vak, nyomorék, 1628 közegélyre szorult, 1744 kereséktelen árva.

A főorvos december hónapban megvizsgálta a zalaegerszegi két nyilvános gyógyszerárt, a zalaegerszegi köztárgyóhidat; ellenőrizte a szepetneki, zalaapáti és alsórajki vörheny járvány miatt a hatóságok által a járvány elfojtására tett intézkedéseket.

Választási mozgalmak.

Még csak néhány nap választ el bennünket a képviseléválasztásokra kitűzött terminustól, amely elé annyian néznek feszült várakozással.

Nálunk a választás izgalmai nem vetnek akkora hullámokat, mint a szokatlan helyzetből vártuk. A közvélemény az ellenzék elveinek kedvez s immár a szabadelvű-kormánypart belenyugodott a változhatatlanba. A kormánypart s a szabadelvűség újból vereséget szenved Zalában.

A választások eredménye fölött nem sokat lehet meditatálni. Hét biztos kerületünk van s a másik kettőben is valószínű ma már az ellenzék győzelme. Zalaegerszegen, Nagykanizsán, Keszthelyen, Alsólendván, Zalaszentgróton az eredmény biztos; Farkas József, gróf Zichy Aladár, gróf Batthyány József, Eitner Zsigmond megválasztása tehát minden kétségen felül áll. Tapolezán Darányi Ignác, Letenyén Szüllő Géza győzelmét biztosra vehetjük; Csáktornyan erős ellenfele van ugyan Wlassics Gyulának, de utolsó híreink szerint megválasztását erősen valószínűnek tartják; Baksán Mándy Samu és Darányi Ferenc erős harcot vívnak, amelybe legújabbán beleszólt Sibirik Adorján. Alsólendván sem gróf Wilezek Frigyes, sem Rakovszky István nem lépnek fel. A kerület jelöltje dr. Nyáry Béla kalocsai ügyvéd, akinek megválasztása bizonyos.

Mult heti értesítéseink arról szóltak, hogy Szüllő Géza pozíciója a letenyei kerületben megrendült. Miután azonban a néppárt megosztott s egy része megmaradt Szüllő táborában, Dobrovics Milán bukását biztosra veszik.

Nem jósolunk nagyon pessimisztikusan, ha azt az állítást kockáztatjuk meg, hogy Zalavármegyeinek egyetlen kormánypart képviselője sem lesz.

A szabadelvűpart az egyetlen baksai kerület kivéve, az egész vármegyében lethargiába esett. Hiába, nehéz dolog a közvéleményrel haragra kelné. Mártír koszorukért még a népszerű eszmék bajnokai sem török magukat s a gúnytól, méltatlan vádaktól mindenki fél.

Nálunk pedig a szabadelvűpart erőlködéseit gúnykacaj szokta kísérni. Még akkor is, ha nem szolgált rá! Hát ha még rá is szolgált!

Zalaegerszegen rászolgált. És lón nagy öröm az egyesültek kebelében, mert felsült a szabadelvű mozgolódása.

A zalaegerszegi választókerület, vagy talán

hívebbek leszünk az igazsághoz, ha azt mondjuk, hogy Zalaegerszeg város szabadelvű érzelmi polgárai, nem tudtak belenyugodni abba a gondolatba, hogy az ellenzék, a néppárt egyetlen dissonáns hang, egy ellentmondó szó nélkül osztogassa a mandátumot. Tisztában voltak avval, hogy ez idő szerint hareba menni alig lehet. A választási mozgalmakat szelében-hosszában népszerű jelszavak uralják; a kerület eddigi képviselője tiszteletraméltó, népszerű uri ember; a közvélemény határozottan kormányellenes. Csak a bukásra való kilátással lehetett volna akcióba lépni akármilyen jelölt mellett. A szabadelvűpart mozgolódásának célja tehát csak az lehetett, hogy szervezze azt a kis töredéket, amely a zászlóhoz — eljenzeki terminológiával a husosfazekakhoz — hű maradt s kifejezést adjon annak, hogy van a kerületben ellenvélemény is.

Kiragasztották tehát a plakátokat, amelyeken a választókat vasárnap délelőtt 11 órára az „Arany-Bárány” szálloda nagytermébe értekezletre hívtak meg. Össze is jött 4-500 ember; de akiknek köteleességük lett volna ott lenni, akik az értekezletet összehívták, megbetegedtek. Akik a fehér asztal mellett szabadelvűek, távol maradtak. Ellenben voltak ott olyanok, akik avval az előre megfontolt tervvel mentek, hogy tüntetést rendeznek — a szabadelvűek ellen; valamint szép számban voltak olyanok is, akiket csak a mesebeli husosfazekak és a rejtelmes pártkassza, amelyet már sarkig nyitva láttak, vonzottak az értekezletre.

A tüntetők látták, hogy az egész mozgalom a tervszerűtlenség, a szervezetenlenség s a vezetők hiánya miatt magától elapadosdik, nagyobb szabású skandalumot csinálni nem tartották érdemesnek. Megelégedtek avval, hogy belekiabáltak a *beszélgetésbe*: Eljen 48. Nem kell Tisza. Miután pedig az értekezlet alatt szájról-szájra járt a hír, hogy a szabadelvűpart a zalaegerszegi kerületnek sem jelöltet, sem pénzt nem ad, a reményeikben csalódottak az ellentélez csaptak és zajosan megéljenzették a függetlenséget, sőt olyan szavazó polgár is akadt, aki az egész világot éltette, csak Tiszát nem.

A megjelent szabadelvű választók szintén csalódva távoztak, mert érezték, hogy ez a mozgolódás többet ártott, mint a lethargikus hallgatás. Zalaegerszegen ezidő szerint nem csak népszerűségét, hanem komolyságát is elveszítette minden szabadelvű mozgalom.

Ilyen volt a gyűlés hangulata és képe; krónikája pedig a következő:

A jól megtelt nagyteremben, amelyben már fel van álltva a karácsonyfa egylet estélyére szánt szinpad, a választók mindegyre várták a szervező-bizottság felvonulását. 11 óra már jól elmúlt s még mindig nem jelentkezett senki. Végre felkeresték Boshán Gyula ügyvédet. A városnak köztiszteletben álló alakját, aki avval nyitotta meg az értekezletet, hogy teljes életében visszavonult a politikai mozgalmaktól s most sem akar annak élére állani, de a vezetők betegek. Kéri az értekezletet, hogy válasszon elnököt. Megválasztották Boshán Gyulát, jegyzőül dr. Klein Lajos gyógyszerészt és dr. Grünwald Samu ügyvédet.

Boshán Gyula ezután felhívta az értekezletet, hogy a szabadelvűpartot megalakultnak mondja ki, pártelnökül dr. Czinder Istvánt válassza meg, gróf Tisza Istvánt táviratilag üdvözlölje s bizza meg az elnökséget a párt szervezésével.

Az értekezlet az indítványokat elfogadta s az ellenpártiak eljenzése közben szétesztott.

* * *

Az egyesült ellenzék 16-án délelőtt tartott szűkebb körű értekezletet az „Arany Bárány” szállodában. Főkép a jelölésekről s a központi választmány határozatának megbeszéléséről volt szó.

A megjelentek Bosnyák Gézát függetlenségi programmal a letenyei kerület jelöltjének kiáltották ki. Bosnyák Géza a jelöltség elfogadására hajlandónak is nyilatkozott, később azonban arra való tekintettel, hogy a párt szervezésére és erősebb akció kifejtésére a választásig kevés idő van, a jelöltségtől visszalépett.

Urdeles epizódja volt az értekezletnek Sibirik Adorján háshágyi földbirtokos azon kijelentése, hogy a baksai kerületben függetlenségi programmal fellép. Baksán az egyesült ellenzék jelöltje Darányi Ferenc néppárti; Sibirik Adorján azonban az ellenzék koalíciót magára nézve kötelezőnek nem ismeri el. A néppártiak felzudultak

Sibrik Adorján ellen, akinek komoly jelöléséről eddig pozitív hírt nem is kaptunk.

* * *

A tapolezai kerületben Darányi Ignác megválasztása bizonyos ugyan, de a 48-as függetlenségi párt is erősen szervezkedik Dr Gyórfy Zoltán tapolezai ügyvéd mellett.

Darányi táborából állítólag az a vád hangzott, hogy Gyórfy megválasztása esetén belépne a szabadelvű pártba. Ezen vád ellen a vezetőség kiáltványban tiltakozik. A kiáltvány ugyancsak telve van választási kifejezésekkel és egyformán elbánik Darányival s Kossuth Ferencel.

Azt mondja a többek között, hogy a népbolondító lélekűfűvek csak azért szegődtek Darányihoz, mert azt lesik, hogy még egyszer ugyanaz a miniszter lesz, aki a multban a nemzeti nyelv érvényre juttatása ellen kifejtett mozgalom letörésére a bécsi kamarilla lábait nyalagatta; aki nem átalotta 450 millió koronát a hadsereg részére kiesik; aki a Balaton halászatát a nagy urak kezére játszotta; aki az Agrár bankkal 12%-os kölcsönöket varrt a nép nyakába; akinek lelkiismerete a Bánffy-féle erőszakos választások ellen fel nem lázadt; aki a Széll Kálmán alatti ex-lexben rózsás ügyakon pihenve hortyogott, mint az alvó oroszán.

Ezután pedig következik Kossuth Ferenc: „az ilyen férfit ellenzéki alszineskedéssel pártolni, megválasztani képviselőnek még Kossuth Ferencéktől is hazaárulás. Mi nem kérdezzük meg Kossuth Ferencet, hogy mire szavazzunk, minékünk nem kell összehajlító trafikálás; meggyünk a magunk útján.”

Tapolezán tehát szépen összeverekedett egymással az ellenzék.

A tapolezai választó-kerület egyesült ellenzéki jelöltje Darányi Ignác folyó hó 15-én este érkezett Tapolezára. A párt elnöke Forster Elek gyulakeszi-i birtokos és Pataky Tasziló Keszthelyen fogadták a jelöltet, hol a gazdasági tanintézet hallgatói lelkesedéssel fogadták a Tapolezára utazó Darányit. Tapolezán a párt hívei éljenzéssel fogadták, a honnan Darányi Gyulakeszibe utazott, ahol Forster elnök vendége volt. Hétfőn 50 tagból álló banderium és mintegy 100 fogat kíséretében ment be Tapolezára, ahol mintegy 1000 választó előtt tartotta meg programbeszédét. Ebéd után pedig Diszel, Monostorapáti, Kapos és Gyulakesziben tartotta általános tetszéssel fogadott programbeszédét. Ugyanez alkalommal beszélt Eitner Zsigmond volt ellenzéki képviselő, felmutatva Kossuth Ferenc sürgönyét, melyben az ellenzék egyedüli jelöltjének Darányi Ignácot ismeri el. Az ellenzéki dr. Gyórfy Zoltánt a központ el nem ismeri. Darányi másnap folytatta útját s mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták.

Legújabb értesüléseink szerint, a csáktornyai kerületben erős küzdelem lesz. A horvát papok mind elfordultak Wlassics Gyulától s Terbócz István szabadelvű jelölt érdekében nagy akciót fejtenek ki.

A bakasai kerületben Sibrik Adorján tényleg fellépett s a kerület több községében vannak hívei. Mándy Samu jelöltségét gróf Zichy Ágost is támogatja. Darányi Ferenc pártja erősen tartja magát. Több feljelentés történt, hogy itt-ott fanatizálják, izgatják a népet s már felekezeties jelszavak és fenyegetőzések keverednek a küzdelembe. A kortések zsidó pártot és keresztény pártot különböztetnek meg. Különösen nagy az izgalom Dobronak vidékén, ahol állítólag a káplán ur tüzei a népet. Darányi megválasztását ugyanis biztosra veszik. Mire való hát a szenvedélyeket lángra lobbantani?

Letenyén a 48-asok Lipkai Kálmán szegedi ügyvédet, a keszthelyi szabadelvűek dr. Balla Vilmos budapesti ügyvédet jelölik.

Nagykanizsán Surányi Károly panaszos tanár szabadelvű programmal fellépett.

* * *

A választási múzsa feltűnően hallgat Zalavármegyében. Kevés az ellenjelölt, kevés a bor, kevés a nóta. Téli idején nincs is nóta, kevés a magyarnak, amikor tele van ezer gondnal, ezer bajjal, azután még a politikát is a nyakára hozzák a téli választás kellemetlenségeivel együtt.

Mindössze Tapolezáról és Keszthelyről kaptunk néhány kortesnótát, amelyeknek költői értékét legjobban jellemzi az egyik vers:

Piros a papírja, döcögős a verse,
Ezer bolondsággal van az tele,
Nem baj, ha bolondot tudsz is csak darányi,
A fő az, hogy követ legyen a Darányi.

Darányi a jelszó, fölig a pártkassza,
Hálóját zengi a csipett farku harcsa,
Mit a Balatonból kifog a társaság,
De a mi népünknek nem vástija fogát.

Gyórfy Zoltánról pedig a következőképp szól az ének:

Amit beszél megértettük,
Érte mindent meg is tegyünk.
Mozditsunk meg minden követ.
Gyórfy Zoltán legyen követ.

Előre hát kurucz magyar!
Hidd el, hogy ő csak jót akar,
Országházba bejuttassuk,
A zászlóját lobogtassuk.

Keszthelyen is termett egypár Batthyány nóta:

Batthyáynak magyarsága,
Nagyobb, mint a Tisza árja.
Batthyáynyal szövetkezünk,
Az lesz a mi hű követünk.

Biz ezek nem olyan gyűjtők, mint a régi kortesnóták. Mikor még azt énekeltek, hogy: »Kinyillott a tulipán — Botka lesz a vicispán!«; meg azt: »Tisza, Gbicey, Bösörmei — Tudják az alkotmányt védni.«

Változnak az idők, változnak az emberek. Kihaltak a lelkes kortesek, a választási poéták, a nóta magyarok; csak egy maradt változatlan: az ősi virtus. Mindenki jobb hazafinak tartja magát, mint a másik.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

A m. kir. posta- és táviradaigazgatóság Budapestben a m. kir. távbeszélő hálózatok előfizetőinek névsorát tartalmazó füzet nyomására hirdető pályázatot. Az ajánlatok benyújtási határideje folyó évi február hó 8-ika.

Érdeklődőknek a pályázati hirdetményt készsággal megküldjük.

Sopron, 1905 évi január hó 12-ikén.

A kerületi kereskedelmi- és iparkamara.

Hírek.

Kitüntetés. Ó felsége a király Margitai József csáktornyai tanítóképző intézeti igazgatónak, a »Muraköz« szerkesztőjének szolgálati érdemei elismerésül a Ferenc József rendet adományozta. A királyi kegy érdemes férfiúrt ért, aki sok száz magyar tanítót nevelt fel s nagy része van a Muraköz megmagyarosítására irányuló akcióban. Nem csak szűkebb otthonában, hanem az egész vármegyében közbeesülést szerzett magának s ő felsége méltán tüntette ki munkásságáért. Öszinte szívből üdvözljük mi is kitüntetésé alkalmával.

Kinevezés. Ifj. Voigt Edét, a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület titkárát a Magyar Mezőgazdák Országos Szövetkezetéhez az állattenyésztési osztály vezetőjévé nevezték ki. Voigt Ede a Z. G. E. kebelében érdemes tevékenységet fejtett ki, szaktudása szorgalma, agitációja általános elismerést szerzett neki. Rövid néhány év alatt, amíg az egyesület ügyeit vezette, megszerezte magának a gazdaközönség teljes bizalmát s egyéni kiválóságával, lekötelező modorával minden ismerősének szeretetét. Jó részben az ő érdeme és tejszövetkezetek terjedése s a háziipari tanfolyamok, állatdijazások szervezése körül is nagy tevékenységet fejtett ki. Amikor tehetségei kinevezésével méltánylást találtak, őszintén üdvözljük, bár távozásával a gazdasági egyesületet veszteség éri.

Eljegyzés. Horváth Győző zalaegerszegi kereskedő eljegyezte Kummert Erzsikét, Kummert Ákos, Szőgyén Marich Ferenc uradalmi intőzője, kedves leányát Földváról.

Pártértekezlet. A zalaegerszegen 1905 évi január hó 15-én megalakult szabadelvűpárt hétfőn, e hó 23-án délután 4 órakor az »Arany Bányák« szálloda nagytermében pártértekezlet tart.

Táncestély. A zalaegerszegi koresolyázó egyesület kedélyes táncestélyt rendezett, amelyen nem nagy, de jókedvű közönség vett részt. A koresolyázók estélye a farsang kedélyes, családias összejövetele szokott lenni s ezt a jellegét az idén is megtartotta.

Nagykanizsa város képviselőtestülete e hó 17-én Vécsey Zsigmond polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen tudomásul vették

a szervezési szabályrendeletre vonatkozó vármegyei határozatot; kimondták, hogy a fogyasztási adó természetű jövedelmekre vonatkozó szabályrendelet hatályát további rendelkezésig fenntartják s jóváhagyta a gelsei Guttmann Henrik féle alapítvány számadásait. Az alapítvány jelenleg 5769 koronát tesz ki. A városi tanács tüzetes jelentést tett a villamos világítási vállalat azon visszaéléseiről, hogy az áramot a fogyasztóknak tíz százalékkal drágábban számította, mint az jogában állt volna. A tanács már intézkedett, hogy új számítási alap vétessék alkalmazásba, de az ügy evvel még végleges elintézését nem nyert, miután úgy a tanács, mint a képviselőtestület kárpótlást követel a vállalkozótól. Az ügy végleges rendezése céljából bizottságot küldtek ki, amelynek tagjai: Vécsey Zsigmond polgármester, Lengyel Lajos főjegyző, dr Bentzik Ferenc ügyész, Király Sándor mérnök, Elek Lipót, dr Schwarcz Adolf, dr Fábrián Zsigmond, Szommer Náthán és Ollopp Mór. Nincs kizárva, hogy a város a szerződést fel fogja mondani.

A zalaegerszegi ügyvédi kamara köréből.

Változások az ügyvédek névjegyzékében: Rózsá Ernő kaposvári ügyvéd vezetékneve a m. kir. belügyminiszterium 82550/1/a/904 sz. rendeletével »Rusac«-ra helyesbítettett. — Dr Schwarcz Lajos ügyvéd Csáktornya, dr Oszman Aurél ügyvéd Kaposvár, dr Jakabffy János ügyvéd Zalaegerszeg, dr Szily Ádám ügyvéd Szigetvár, dr Pete Márton ügyvéd Kaposvár, dr Politzer Izidor és dr Filkor Márton ügyvéd Alsólendva székhellyel az ügyvédek lajstromába felvették; ellenben Weisz Izidor zalaegerszegi ügyvéd az ügyvédek lajstromából kitoröltetett. — Változások az ügyvédjelöltek névjegyzékében: Petrik Zoltán ügyvédjelölt, ki Petrik Gyula alsólendvai ügyvéd mellett; dr Grosz Károly István ügyvédjelölt, ki dr Chilkó Sándor alsólendvai ügyvéd mellett; Kárbuczky János ügyvédjelölt, ki dr Hochreiter Kornél esztergomi ügyvéd mellett; dr Nagy Ernő ügyvédjelölt, ki Nagy Ernő szigetvári kir. közjegyző mellett; ifj. Imrik János ügyvédjelölt, ki dr Schwarcz Zsigmond keszthelyi ügyvéd mellett; Hanny Andor ügyvédjelölt, ki Sebestyén Lajos nagykanizsai ügyvéd mellett; dr Balázs Armin ügyvédjelölt, ki dr Gulyás Aladár kaposvári ügyvéd mellett; dr Jantsits Sándor ügyvédjelölt, ki dr Hochreiter Kornél esztergomi ügyvéd mellett; Horváth Tivadar ügyvédjelölt, ki Szalay Lajos nagykanizsai ügyvéd mellett; Udvardy Jenő ügyvédjelölt, ki dr Hajós Ignác zalaegerszegi ügyvéd mellett; Halphen Jenő ügyvédjelölt, ki dr Rotschild Jakab nagykanizsai ügyvéd mellett; Morgos Gusztáv ügyvédjelölt, ki dr Kovács József kaposvári ügyvéd mellett vannak joggyakorlaton, az ügyvédjelöltek lajstromába felvették. — Dr Deutsch Mór ügyvédjelölt, dr Schwarcz Adolf nagykanizsai ügyvéd irodájából dr Kommen Elek nagyatádi ügyvéd irodájába; Málék László ügyvédjelölt, dr Bentzik Ferenc nagykanizsai ügyvéd irodájából Sebestyén Lajos nagykanizsai ügyvéd irodájába és Niesovics Vazul ügyvédjelölt, dr Ritzinger János lengyel-tóti ügyvéd irodájából dr Rimanóczy Ferenc kaposvári ügyvéd irodájába léptek át joggyakorlatra. — Dr Weisz Endre, dr Jünker Pál, Katona Lajos, Sabján Gyula, Biró Sándor, dr Kalmár Miklós, dr Fürst Dezső ügyvédjelöltek a kamara területéről eltávozásuk miatt, Nagy Lajos ügyvédjelölt pedig elhalálozása következtében, dr Schwarcz Lajos, dr Politzer Izidor és dr Filkor Márton ügyvédjelöltek pedig az ügyvédek lajstromába történt bejegyzetésük folytán az ügyvédjelöltek lajstromából kitoröltettek; Vajda Aladár ügyvédjelölt joggyakorlata katonai szolgálatra bevonulása miatt szünetel.

A nagykanizsai irodalmi és művészeti kör 15-én tartotta első délutánját. A műsor első pontja volt Neumann Ede dr. irod. szakosztályi elnök megnyitója, melyben kifejezte elismerését és háláját azokkal szemben, akik közreműködésükkel a Kör mulattató délutánjait oly magas színvonaluakká tették. Utána Hofrichter Emma urhölgy Blumenschein Vilmosné urnő zongorakísérete mellett hegedűn játszott a »Vieuxtemps hangversenye« című, rendkívül nehéz technikájú darabot. A bravuros művészi előadás teljesen magával ragadta a nagy részben műértő hallgatóságot. Rendkívül érdekes mozaik volt a mulattató délutánnak Sifrány Károly főgym. tanár »A haladás vallása« című felolvasása. A feszült figyelemmel hallgatott felolvasást a közön-

ség zajosan megtapsolta. A mulattató délután a »Dalszabadság« című énekdarab előadásával záródott, melyet a kör daloskara énekelt el Böhm Emil, műv. szakosztályi elnök vezetése mellett igazán gyönyörűen. A közönség lelkesen és sokat tapsolt a dalosoknak.

Házi ipar Zalában. A keszthelyi mezőgazdasági bizottság felterjesztést intézett a kormányhoz az iránt, hogy a járásban, különösen Vonyarc, Karmaes és Alsópáhok községeiben az inséges lakosság téli időben való foglalkoztatása céljából a háziipart honosítsa meg. A miniszter eyleben elfogadta a felterjesztésben foglalt indítványt, mielőtt azonban ez ügyben végleg határozná, tájékoztatást akar szerezni arra nézve, hogy azon a vidéken megvannak-e a házi iparágak meghonosítására szükséges előfeltételek, nevezetesen a nép hajlandósága, a nyers anyag és vajon a készíthető cikkek értékesítésére van-e kilátás. A miniszter az ezekre vonatkozó adatok beszerzését elrendelte.

Az öreg huszár. Zalavármegyének egy régi szolgáját temették el a múlt vasárnap. Az öreg Klucsek Imre egy félszázadnál tovább állott a vármegye szolgálatában. Fiatal korában lovas hajdu volt és tarsolyban hordozta az alispáni rendeleteket a szolgabírákhoz, vagy a vidéken lakó alispántól a központba. Nem volt akkor még vasút, távirat, telefon; csak lovas hajdu, meg előfogat. Klucsek a sujtásos ruhában lóháton járta be az egész vármegyét. Később a megyei pénztárban teljesített szolgálatot. Rá lehetett volna bízni a Dárius kincsét is. Ha a kezébe fogta a pénzes zacskót, amelyben a postára hordta a pénzt, biztosabb volt akár a Wertheim kasszájánál. Az öreg embert úgy kellett rábeszélni, hogy nyugalomba menjen. Néhány évig élvezte csak a nyugdíját; az erős embert megtörte az aggság, 85 éves korában három napi betegség után elhunyt. Hűségese szolgája volt a vármegyének. Nyugodjék békével.

Honi bál. A sümegvidéki vöröskereszt egyet február 11-én a sümegi Kaszinó helyiségeiben honi bált rendez. A hölgyeket felkérte a rendezőség, hogy honi ruhában jelenjenek meg.

Orosz énekesek hangversenye Nagykanizsán. Szlaviánszky Nadina asszony orosz énekkara 16-án hangversenyezett Nagykanizsán. A társulat 35 tagból áll, csupa tipikus oroszokból, gyermekekből s felnőttekből, akik hűen képviselik a nagy orosz föld típusait. A tagok legnagyobb része orosz paraszt s ruházatuk tájviseletek szerint változó s meglepően természetes. Énekszámjaikban orosz népdalok szerepeltek. Az előadás meglepő. A kar bámulatosan fegyelmezett, a fortissimók és pianók szélsőségeiben könyved és biztos. Az oroszok magukkal hozták népies hangszerüket, a balalaikát, amelynek három hurján azonban nem sok művészetet lehet produkálni. Eredetiségével azonban a balalaika is hatott. A közönség halás volt az oroszok iránt. A természet zsufozását megtöltötte s az egyes számokat megtapsolta.

A népkönyha részére adakoztak Böhm Ignác 5 K, Matuschek Richárdné 2 K, melyért halás köszönetet mond a népkönyha vezetője.

Kuruc emlékek. Darnay Kálmán sümegi muzeuma ismét érdekes Kuruc emlékekkel gyarapodott. Ugyanis a tulajdonos az elmúlt napokban megszerezte II-ik Rákóczi Ferenc több levelét, melyeket 1704 és 1705-ben Szathmáry Jánoshoz, felsőmagyarországi birtokának kormányzójához, intézett. Rákóczy ezen leveleit Gyöngyös, Eger, Miskolc és a földvári táborból írta. Az egyikben Fáy István parancsnoksága alatt levő Murány vár megerősítéséről intézkedik. Vannak a levelek között érdekes donációs levelek is, melyek szerint hivatott elkoufiskált birtokaikat azoknak adománya. Ugyanesek a muzeumba került Somogyaszalóban lelt Kiss Mihály kuruc számadó tizedes vászonból készült irattáskája a század számadásaival együtt, melyek érdekes képét adják a hadsereg akkori élelmezési viszonyainak. Ajándékba kapta meg a Darnay muzeum a napokban Bezerédj Imre kuruc-vezér dísztörét. A tör nyele elefántcsontból készült, gazdagon aranyozott, verettel díszes pengéjén „Pro Deo et Patria” felirat olvasható. Az ily fajta tör a kurucoknál a harcban ugyan azon célt szolgált, mint a középkorban. Misericordiának hívták, mellyel a győztes megadta az ellenségnek a kegyelem dofést.

A járási irnokok helyzetének javítása. A legtöbb vármegyében mozgalom indult meg az iránt, hogy a járási irnokok irodatiszti ranggal a X-ik fizetési osztályba soroztassanak. Ez a mozgalom azonban ez idő szerint eredményre nem vezet, mert bár a belügyminiszter a maga részéről is teljesen átérzi annak szükségességét, hogy a járási irnokok részére ezen minőségükben bizonyos magasabb fizetési osztályba előlépés lehetősége biztosíttassék, s ekként a főszolgabírák irodakezelésében kiváló, jobb erők előmenetelüknek utját működesük helyén elzártnak ne lássák, — mivel azonban ez a járási irnokok szolgálati viszonyait összehangzóan rendező országos intézkedések útján fog bekövetkezhetni, — ily országos intézkedések folytán előálló tetemes újabb megterheletés pedig az államkincstárra most, midőn az 1904 évi X. t.-c. életbeléptetése folytán amugy is nagy mérvben igénybe vétett, időszerű nem lenne, a miniszter az egyik vármegyének e tárgyban hozzá intézett felterjesztésére kijelentette, hogy a kérelem teljesítését ezuttal kilátásba nem helyezheti.

A népiskolai törvény mellett. Beregvármegye törvényhatósági bizottsága legutóbbi közgyűlésén határozatot hozott, mely szerint a népiskolai törvényjavaslatot hazafias örömmel üdvözli s ezt felirattal azon kérelem mellett hozza Tisza István gróf miniszterelnök és Berzeviczy Albert kultuszminiszter tudomására, hogy gondoskodjanak, miszerint az minél előbb törvényerőre emelkedjék s végrehajtása az egész vonalon erőlyesen foganatosíttassék. A határozatot hasonló tartalmu felirattal leendő támogatás végett megküldték Zalavármegye törvényhatóságához is.

Kivételes intézkedések a választások tartamára. A vásárok és a képviselőválasztás. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr valamennyi törvényhatóságához és valamennyi kereskedelmi és iparkamarához 2820/1905. sz. a. rendeletet intézett, mellyel közérdekből elrendelte, hogy azon országos és hetivásárok, amelyeknek határnapjai az illető törvényhatóság területén legközelebb megtartandó képviselőválasztás határnapjával egybeesnek, a képviselőválasztás napját követő második napon, amennyiben pedig az vasárnapra esnek a harmadik napon tartassanak meg. E rendelkezés indoka a közrend sikeresebb fentarthatásán kívül egyrészt az, hogy a választók alkotmányos jogaikat a vásárlátogatás elmulasztásából esetleg reájuk háramolható hátrányok nélkül gyakorolhassák, másrészt annak megelőzése, hogy a vásártartó községek a vásárok gyéresebb látogatottsága révén helypénzjövödelmeik tetemes részétől el ne essenek.

A választások és a vasárnapi munkaszünet. A kereskedelmi miniszter hivatalosan tudatta, hogy a választási cikkek: lobogók és mindenféle jelvények előállítására nézve a választás tartamára felfüggeszti a vasárnapi munkaszünetet. E rendelet szerint tehát vasárnap minden olyan munka, amely az említett árukat illeti, szabadon végezhető. A kereskedelmi miniszter a választási mozgalmakra való tekintettel a Budapesten megjelenő napilapokra nézve is a vasárnapi munkaszünetet felfüggesztette.

Törvénykezési szünet a választás miatt. Az igazságügyminiszter rendeletet intézett az összes bíróságokhoz, hogy területükön a képviselőválasztást megelőző napra és a választás napjára semmiféle tárgyalást ne tüzzenek ki, hogy úgy a felek, mint a bíróság hivatalnokai szavazati jogukat gyakorolhassák. A miniszteri rendelet arról is intézkedik, hogy amennyiben a választás napjára már eddig tárgyalást tüztek volna, azt halasszák el és az érdekelt feleket, tanukat értesítsék.

A választók terrorizálása ellen. A belügyminiszter a mindjobban forrongóbbra váló kortesvilágban a közrend megóvása céljából a következő újabb körrendeletet boesátotta ki a törvényhatóságokhoz:

Az ország több részéből érkező jelentések arra mutatnak, hogy egyes választó kerületekben rendszeres kísérlet történik az ellenvéleményűek terrorizálására és egyes képviselőjelöltek körmenetét, programbeszédét, vagy pártgyűléseket fenyegető tömeg igyekszik megakadályozni, mely alkalommal több helyen már tetlegességek is követték el.

A szabad vélemény-nyilvánításnak és a választói jog gyakorlásának ezen durva megsértésével szemben az a parancsoló kötelesség hárul az állam hatalomra, hogy a közrendet és a legszebb

honpolgári jog gyakorlásának szabadságát föltétlenül biztosítsa.

Minden oly községben, melyben annak szükségése mutatkozik, falragaszok, vagy más alkalmas módon és a nép által is értett nyelven meghirdetendő felhívás boesátandó ki az I-ső foku hatóság által a lakossághoz, melyben komolyan kell azt figyelmeztetni, hogy az alkotmányos élet egyik alapföltételét képező szabad vélemény-nyilvánítási jogot mindenkinek tiszteletben tartani és bárminő fenyegetéstől, vagy erőszaktól tartózkodni minden szabadságszerető magyar embernek honpolgári kötelessége.

S egyuttal köztudomásra kell hozni, hogy más politikai pártállásuakkal szemben fenyegető magatartást tanusító, vagy éppen tetlegességre vetező csoportulások kérielhetlen szigorral s ha kell, fegyveres erő alkalmazásával is szétfognak oszlattatni.

A babatündér. A karácsonyfa egyet tegnapi estélye fényesen sikerült. Nem maradt üresen egyetlen szék sem. Részletes tudósítást csak a jövő számunkban hozhatunk, mert a mulatság lapunk zártakor még folyik. A nagy érdeklődésre való tekintettel a »Babatündér« balettet ma délután 5 órakor fél helyárrakkal megismétlik. Jegyeket egész nap lehet váltani az özvegy Bakonyiné-féle dohánytözsdeben, a templommal szemben.

Reitentes boszu. Cseh József osatári lakosnak a Pölöskéhez tartozó Örmöhegyen volt egy fél hajléka, amelynek a másik felét megvette Bedő Juli, aki két kis leányával bele is költözött a viskóba. Cseh Józsefet boszatotta a lakótárs, de nem tudott tőle megszabadulni. Ugy tett tehát, mintha ő akarna elköltözni. Kihureokodott a lakásból. Este azonban visszalopózott s égő taplót dugott az eresz alá. Előbb azonban kívülről bereteszelte az ajtót s elment Csátárba. Az ódon zsupptető éjszaka lángra lobbant s Bedő Juli csak akkor vette észre a veszedelmet, amikor már lángban állott a tető. Borzasztó kinokat szenvedhetett a nyomorult asszony, mikor az ajtót nem tudta kinyitani. Két kis leányát kitolta a szük ablakon, maga azonban már nem tudott menekülni, mert az ablakon nem tért ki. A leánykák megmenekültek, anyjuk azonban elégett. Testének csak a törzse maradt meg, a többi hamuvá égett. Cseh Józsefet, aki tettét beismerte, elfogták s a zalaegerszegi kir. törvényszéki fogházba szállították.

Tüzek. Gyuk Andrásné ebergényi lakosnak a csáfordi hegyen levő hajléka folyó hó 17-ikére virradóra kigyulladt és noha gyorsan ott temettek úgy a hegyi lakosok, valamint a szomszédos ebergényiek, mégis elégett. A tűz keletkezésének okát eddig határozottan megállapítani nem lehetett. A leégett hajlék biztosítva nem volt. — E hó 17-én este 9 órakor Galambokon kigyulladt Simon József istállója s evvel együtt öt gazdasági épület, sok széna és szalma elégett. A galamboki, kiskomáromi és komárvárosi tűzoltók nagy erőfeszítéssel tudták a tüzet elnyomni. — F. hó 17-én Hocz Gergelynek Tapoleán a Kossuth Lajos utcában levő műhelyében a benzomotoros géptől tűz támadt, mely a padláson volt szalma és faanyagba kapott, azonban a gyorsan alkalmazott segély megakadályozta a tűz tovább terjedését.

Vízbefuult lovak. Laskovics Ferenc letenyei esperes-plebános Alsódomboruba kocsizott pártértekezletre. Kocsisa vissza akart térni Letenyére s már sötét volt, mikor a Murához ért. Itt véletlenül a rév mellé hajtott s a fogat elmerült a vízben. A fuldokló kocsist a révnél levő emberek kimentették, de a kocsit és lovakat elsodorta az ár.

Fáklyásmenet Tapoleán. Dr Györffy Zoltán ellenzéki jelölt néhány párthíve folyó hó 15-én este fáklyásmenetet rendezett tiszteletére. A fáklyásmenetben alig volt egy-két választó polgár. Mintegy 30 fáklyatény és a gyulakeszii trombitásbanda hangjai mellett vonultak a jelölt lakása elé, aki megköszönte a szép megtiszteltetést, — majd a Darányi-párt irodája elé vonult, hol a Himnusz énekelték, amelynek magasztos és szép dallama sehogysem illett össze a keszii trombitásbanda hamis hangjával.

Fiatallövaj. Ulinger József 11 éves csavargó flu a múlt napokban hol egyik, hol a másik koresmába állított be s ott porköltött meg egy fél liter bort kért. Költekezése feltűnt a rendőrségnek s kérdőre vevva megmotozták, a mely alkalommal 24 korona 58 fillér készpénzt talál-

tak nála. A pénz szerzését igazolni nem tudta, de azt sem akarja elárulni, hogy miként jutott annak birtokába. Mindenesetre lopnia kellett azt valahol, mert másképpen nem kerülhetett hozzá. Az illető károsult jelentkezett a helybeli rendőrségen.

A korcsolyázó egyesület közgyűlése. A zalaegerszegi korcsolyázó egyesület január 15-én tartotta évi rendes közgyűlését Lányi Kálmán elnöke alatt. A számvizsgáló bizottság jelentése szerint a múlt évi bevétel 1099 K 97 f, a kiadás 642 K 88 f volt, a pénztármaradvány tehát 457 K 09 f. A jövő évi költségvetést szintén a fenti összegekben állapították meg. A közgyűlés elhatározta, hogy a jégpályát acetylénnel világítja; a tagdíjat 6 koronában, ugyanazon esztendő többi tagjainak és gyermekeknek tagdíjait 4 koronában, a partoló tagsági díjat 2 koronában állapították meg; a napjegyek kiadását pedig megszüntették. A választás a következőleg ejtett meg: elnök Lányi Kálmán, alelnök Árvay Lajosné, jegyző Sinkovits Géza, pénztáros Záborszky Géza, igazgatók Hrabovszky Jenő, Skublies Gábor, Stetka Péter és Udvardy Imre; választmányi tagok: Hangay Gézáné, Lányi Kálmáné, Mattussek Richárdné, Stanislavszky Adolfné, Szirmay Béláné, dr Csák Károlyné, Hagymássy Ilonka, Hány Klariss, Láng Olga, Lányi Ilonka, Udvardy Rafika, dr Kaszter Ödön és Takács József.

Az oltványtelepek és az ideai szárazság. Az elmúlt nyár abnormis szárazsága következtében az ország legtöbb oltványtelepe nagy mértékben szenvedtek, miért is az ideai szőlőoltványok legnagyobb része gyengén fejlődött s így szőlőkertek telepítésére alkalmatlan. Annál fontosabb a szőlőbirtokosok részére egy oly oltványtelep ismerni, amely a beoskolázott oltványok öntözésére négy nagy vízművet állított fel, mely vízművek a száraz időszakban 24 órán belül éjjel és nappal három millió liter vizet szállítottak, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. Ez a külföldi első szőlőoltványtelep Medgyesen (tulajdonosa Caspari Frigyes). A »Borászati Lapok Magyarországi ezen ismert szaklapjának 47. száma egy »Oltványtelepek 1904« című cikkben fölülte elismerőleg foglalkozik az említett teleppel és több fényképfelvételek mutat be, mely fényképfelvételek ezen telep oltványainak pompás fejlődését igazolják. A telepet, melynek illusztrált árjegyzéke előttünk fekszik és amely ezen árjegyzékét kívánatra mindenkinek ingyen és bérmentve megküldi, legjobb meggyőződéssel a legmelegebben ajánlhatjuk.

Hamis vigéc. Rémmegények elárúsításával foglalkozó vigéc állított be Kakas Ágostonéhoz s füzetekéinek megvételét ajánlotta. Addig kóklerekedett a szobában, míg Kakasné az asztalon fekvő pénzestárcáját, 17 korona készpénz tartalmával, sikerült megkaparintania, a mellyel aztán eltűnt. Károsult panaszára megindított nyomozás nem vezetett a kívánt eredményre.

Udvariati vendégek. Rampfi Károly és Molnár József vígan mulattak egy helybeli kávéházban. Ugy 2 óra körül éjfél után a főpincér be akarván szüntetni a mulatságot, felszólította a vendégeit, hogy távozzanak el, ezek azonban nem akartak elmenni, hanem a főpincérre támadtak s elkezdték ültelgelni, végre is idegeneknek kellett belevatkozni s a főpincért szorongatott helyzetéből kiszabadítani.

Notorius tolvaj. Csók Rozi Biró Márton-utcai leányzó, a kit betöréses lopásért már egy ízben elítéltek, f. hó 15-én Egyed Dávid háza ablakán bemászott, a lakásban összeszedett minden található ruhaneműt, azt bugyorba kötötte és ugyanazon uton ismét kimászott, a bugyrot a Hajmásson uton ismét vitte és ott elrejtette. Károsult panaszára a rendőrség megindította a nyomozást és az ellopott ruhaneműket hiánytalanul megtalálta. A notorius tolvaj ellen megindították a büntető eljárást.

A megszökött cigány leány. Lapunk egyik előző számában közöltük, hogy Forgács Lajos Nángó nekeresdi cigánynak Héla nevű leánya egy Czeldömök-vidéki cigánylegénnyel megszökött. Az apa kérelmére megindult a nyomozás és sikerült is a szökevény leányt a legénnyel együtt Vas megyében elfogni, azonban a leány, nehogy személyazonosságát megállapíthassák, hamis nevet — Kolompár Terézt — mondott be. Most Forgács Lajos Nángónak kell odautazni, hogy leánya azonosságát megállapítsa.

Uton érte a végzet. Szabó Ferenc büntetett előzetű kanász f. hó 10-én az egervári szőlőhegyben Madzag István pincéjébe betört. Már előzőleg is többször ellátogatott oda, de míg megelőzőleg ép bőrrel menekült onnan, most vállalkozása nyomán baleset érte. Ugyanis mikor a 22 liter irtartalmú, borral megtöltött hordóval és mindenféle élelmiszerral megrakott tarisznyával a tetőn tört lyukon ki akart mászni, oly szerencsétlenül leest, hogy lábására ketté tört. Rendkívüli szívós természetű lévén Szabó Ferenc azért lábáról a eszmáját lehuzta és gyalog vándorolt a szomszéd házba Magyar Jánoshoz, kinek azt mesélte, hogy az árokba esett és a baleset ekkor érte. Magyar megszánta az eltört lábú embert és talicskára tette s hazatolta. Mikor Szabó Ferenc otthon volt már, övéinek elbeszélte balesetének tulajdonképeni okát és utasította feleségét, hogy a lopott holmit ki szállítsa haza. Szabó felesége eleget tett ezen kívánságnak és a hazaszállított dolgokat a trágyadombba ásta el. A csendőrség a betörésről értesült és a tettest kinyomozta.

Kitünő háziszér. A hódony esőpökök kitünő gyomorgöres csillapító szer; a gyomor mindenféle fájdalma, étvágytalanság, gyomorégés ellen kitünő hatásúak. Kapható üvegeként 1 koronáért Bittner Gyula gyógyszerárában, Gloggnitz.

Felülvizsgálati határnapok. A magy. kir. honvédelmi miniszter rendelete értelmében az 1905 év folyamán az ujhoni felülvizsgálatok a következő napokon tartatnak meg: január 30, február 23, március 22, április 17, május 25, június 26, július 27, augusztus 24, október 16 és 25, november 16 és december 11-én. Vármegyénk területéről felülvizgálatra rendelt ujhonok részben a soproni, részben pedig a pécsi felülvizsgáló bizottság elé állítatnak.

Hamis forintok vannak nagyszámban forgalomban városunk területén. A közönség saját érdekében cselekszik, ha a kezébe kerülő pénzeket gondosan megnézi, mert könnyen megtörténhetik, hogy kárát vallja.

A »Muraközi Tiszti Önségélyző Szövetkezet« 1904 évi üzleti kimutatása szerint 3345 K 48 f mérlege és 122 K 97 f nyeresége volt a múlt évben. A nyeresémből 5%-ot a tartalékra, a többit pedig osztalékra és tiszteletdíjra javasolja felosztani az igazgatóság. A közgyűlés folyó hó 22-én délelőtt 11 órakor lesz az állami népiszkolában.

Lenvetőmag beszerzése. A földmivélségi m. kir. miniszter a gazdáknak kedvezményes áron ad orosz lenvetőmagot. A budapesti nyugati pályaudvarról egy hordó 85 kg. tiszta súlyu 26 K, tíz hordót meg nem haladó rendelésnél 32 K, husz hordót meg nem haladó rendelésnél 40 K. Az érdeklődők a magyar mezőgazdák szövetkezetéhez (Budapest, V., Alkotmány-utca 31 szám) fordulhatnak.

A Csakortnyai Takarékpénztár Részvénytársaság XXXIII. évi rendes közgyűlését folyó év február hó 18-án délután 3 órakor tartja saját házában. A közzétett kimutatás szerint a takarékpénztárnak 2.924.750 K 89 f vagyon és tartozási egyenlege és 53.712 K 94 f nyeresége volt a múlt 1904 évben. A nyeresémből jótékony és közhasznú célokra 830 koronát adnak. Részvényenkint kamat és osztalék fejében 22 K van javasolva, míg a többi része a nyeresémből az igazgatók és tisztviselők jutalmazására és a tartalékalap gyarapítására lesz fordítva.

Időjárás. A múlt hét n megenyhült az idő s végre hótakaró alá kerültek a vetések, amelyeket a kifagyás veszélye fenyegetett. Az idő állandóan enyhe, a láthatár kitisztult. A jövő hétre hóesést és olvadási jóslatnak.

„Millenium“ telep Nagyösz. Egyik gazdasági ág sem fizet úgy, mint a szőlőművelés. Az állami felügyelet és állami segíttel létesített „Millenium“ telep a legmegbízhatóbb oltvány beszerzési forrás; ezen oltványtelep ma a legnagyobb és legüzemképesebb az országban. Ezen mintatelepe Buding Károly tulajdonos szakavatott vezetése mellett az ország legjobb szervezett szőlőtelepévé fejlődött, miről tanuskodják a következő közgyűlésileg hitelesített bizonyítvány. (B. H.) Alulírottak igazoljuk, hogy a pakáci és knézi Buding-féle birtokon 1904 évben következő szőlőszeti termény-állományról van tudomásunk: részint távirtda-póznarendszerű 3-as, részint póznarendszerű 4-es kötésű amerikai vésszőnevelő anyaiskola, 108. kat. hold Riparia Portalis

(Gloire de Montpellier), Vitis Solonis, Rupestris Monticola (Rup du Lot), Gamay Coadere (Colombau Rupestris), Solonis-Robusta, Riparia Solonis, Aramon-Rupestris Ganzon 2. számú alány.

A „Vállalkozók Lapja“ és annak német kiadása a „Der Bauunternehmer und Lieferant“ című, Budapestén Komor Marcell építész, Lakatos Lajos és Sós Izor szerkesztése alatt megjelenő szaklapok 1905. évi január elsejével a XXVI. évfolyamra nyitnak előfizetést, melyre azzal hívjuk fel a vállalkozók, mérnökök, építésszek, építőmesterek, építőiparosok, rajzolókat, szállítók, gyárosok, nagyiparosok, munkavezetők, szakmánsok és bérlők figyelmét, hogy e lapokban teljes szakcikkekkel, hírekkel, híradásokkal, felmerülő összes építkezésekre, szállítókra, béreletekre és adás-vételekre vonatkozó árjegyzékek, tervpályázati hirdetések; a vasútépítési, vízbálozási, valamint minden más téren előforduló vállalati hírek; a mérnöki és általában a technikai szakba vágó mindennemű közlemények, — mindazok, kik a vállalkozás terén óhajtanak működni, e lapokban hasznos útmutatót találnak, valamint azok is, kik a jelzett szakokban állást vagy foglalkozást keresnek. — Előfizetési ár akár a magyar, akár a német kiadásra: egy évre 16 korona, félévre 8 K, negyedévre 4 K. — Előfizetni lehet minden postahivatálnál, valamint nevezett lapok kiadóhivatalában Budapestén, IV. Sölyom-utca 2. sz. a.

Kenyér specialitás. Gráner Izidor helybeli pékmester „Ananász“ kenyér név alatt olyan zamatos, étvágygerjesztő, tetszetős és könnyen emészthető kenyeret hoz forgalomba, mely után városzerte szokatlanul nagy a kereslet. Alig van ház, a melyből ez a kitünőnek bizonyult, izletességéért és tetszetős voltáért kedvelt kenyér hiányoznék. Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

A központi választmány üléséről.

Zalavármegye központi választmányja december hó 17-én tartott ülést, amelyen a képviselőválasztások napjál január hó 26-ikát tüzte ki s a választási és szavazatszedő küldöttségi elnököket, helyettes elnököket, jegyzőket és helyettes jegyzőket megválasztotta.

A tapoleai választókerületben. Választási elnök: Takács Jenő Tapolea, jegyző: Redl Gusztáv Tapolea; szavazatszedő küldöttségi elnök: Ács Ferenc Diszel, jegyző: Csizgó Ferenc Gulács; helyettes elnökök: Csendes József Tapolea és Eöry Miklós Gulács; jegyzők: Horváth Jenő Tapolea és Eöry Béla Gulács.

A keszthelyi választókerületben. Választási elnök: dr Dezsényi Árpád Keszthely, jegyző: dr Schware Zsigmond Keszthely; szavazatszedő küld. elnök: Oltay Guidó Sztgyörgyvár, jegyző: Fáber Sándor Keszthely. Helyettes elnökök: dr Csanády Gusztáv Keszthely és Lovassy Sándor Keszthely; jegyzők: Puli János Keszthely és Hoffmann Miklós Keszthely.

A szentgróti választókerületben. Választási elnök: dr Bárdi Ferenc Sümeg, jegyző: Glazer Gyula Zalaszentgrót; szavazatszedő küld. elnök: Hayden Sándor Szalapa, jegyző: Kober János Zalaszentgrót. Helyettes elnökök: Németh János és Dervarics István Sümeg; jegyzők: Linter Gyula Ukk és Németh Zsigmond Zalaszentgrót.

A nagykanizsai választókerületben. Választási elnök: dr Tripammer Rezső Nagykanizsa, jegyző: Lőke Emil Nagykanizsa; szavazatszedő küld. elnökök: id. Jerffy Adolf Nagyrecse és Soós Pongrác Nagykanizsa, jegyzők: dr Rotschild Samu és dr Friedl Ödön Nagykanizsa. Helyettes elnökök: Tripammer Gyula és Györfly János Nagykanizsa; jegyzők: Szondi László Zalaszentbalázs és Gyuk István Szabar.

A zalaegerszegi választókerületben. Választási elnök: Hajik István Zalaegerszeg, jegyző: dr Szigethy Elemér Zalaegerszeg; szavazatszedő küld. elnök: Thassy Kristóf Zalaegerszeg, jegyző: Fülöp József Zalaegerszeg. Helyettes elnökök: Udvardy Ignác Zalaegerszeg és Nagy László Andrásida; jegyzők: dr Keresztury József és dr Jakabffy János Zalaegerszeg.

A alsólendvai választókerületben. Választási elnök: Isoó Ferenc Alsólendva, jegyző: Pollák Emil Alsólendva; szavazatszedő küld. elnökök: Petrik Gyula és Fuss Nándor A-lendva, jegyzők: Pataky Kálmán és Bittera Béla Alsólendva. Helyettes elnökök: dr Józsa Fábán és Kiss Dénes Alsólendva; jegyzők: Beznicea Péter, Murányi Kálmán és Hadrovics Elek A-lendva.

A baksai választókerületben. Választási elnök:

Balázs Béla Alsólendva, jegyző: Antal Dénes Szentgyörgyvölgy; szavazatszedő küld. elnök: Szalai István Turnischa, jegyző: Forintos Titusz Dobronak. Helyettes elnökök: Baboss Ármin Salomvár és Gállos Kristóf Kerkakálófa; jegyzők: Bogay Imre Kerkakálófa és Németh Ferenc Baglad.

A letenyi választókerületben. Választási elnök: Remete Géza Nagykanizsa, jegyző: Galambos István Bánokszentgyörgy; szavazatszedő küld. elnök: dr. Fábrián Zsigmond Nagykanizsa, jegyző: Novai Imre Pusztamagyarod. Helyettes elnökök: Zakál Gyula és Choma Odön Letenye; jegyzők: Szemző Gyula Murakeresztur és Kele György Kotor.

A csáktornyai választókerületben. Választási elnök: Zakál Henrik Csáktornya, jegyző: Fejér Jenő Csáktornya; szavazatszedő küld. elnök: Pálya Mihály Csáktornya, jegyző: Dobosi Elek Csáktornya. Helyettes elnökök: Kayzer Lajos és Szilágyi Gyula Csáktornya; jegyzők: Brauner Lajos és Simon István Csáktornya.

A választási elnök és jegyző az első, a szavazatszedő küldöttségi elnök és jegyző pedig a 2-ik szavazatszedő küldöttséghez osztattak be olyképpen, hogy a választási elnököt akadályoztatása esetén a tapolezai választókerületben Ács Ferenc Diszel, a keszthelyiben Oltay Guidó Szentgyörgyvár, a szentgrótiiban Hayden Sándor Szalapa, a nagykanizsaiiban Jerfy Adolf Nagyréce, a zalaegerszegiben Thassy Kristóf Zalaegerszeg, az alsólendvaiban Petrik Gyula Alsólendva, a baksaiiban Szalay István Turnischa, a letenyieiben dr. Fábrián Zsigmond Nagykanizsa, a csáktornyaiiban Pálya Mihály Csáktornya helyettesítendik.

Az egyes választó kerületekhez tartozó községeknek a választó kerületenkint alakított szavazatszedő küldöttségek közti felosztása és szavazási sorrendje a következőképpen határozott meg:

I. Tapolezai választókerületben: 1-ső szavazatszedő küldöttséghez, a választási elnök elnökle alatt Tapoleza, Vigánt, B.-füred, Vászoly, Óbudavár, Alsődörgicse, Felsődörgicse, Balatonhenye, Badaconytomaj, Diszel, Hegyesd, Hegymagas, Haláp, Kisdörgicse, Káptalanóti, Mindszentskál, Kisapáti, Kékkut, Monoszló, Monostorapáti, Raposka, Rendes, Szigliget, Szentbékál, Tördemicz, Zánka.

2-ik szavazatszedő küldöttséghez, a szavazatszedő küldöttségi elnök elnökle alatt: Gyulakeszi, Pula, Petend, Alsóórs, Felsőórs, Lovas, Paloznak, Gulács, Akali, Arács, Aszófő, Balatonkisszöllős, Csopak, Csicsó, Köveskál, Nemespécely, Kapos, Kővágóórs, Kövesd, Nyirád, Nagypécely, Orvényes, Szentjakabfa, Szőcz, Sáska, Szentanalf, Salföld, Szepezd, Taliándörögd, Tagyon, Tihany, Balatonudvari.

II. Keszthelyi választókerületben: 1-ső szavazatszedő küldöttséghez, a választási elnök elnökle alatt: Keszthely mezőváros, Keszthely polgárvas, Alsószid, Balatonhidvég, Balatonmagyarod, Bederics, Csereszegtomaj, Egregy, Felsőszid, Gyenediás, Köveskut, Lesenczenémetfal, Lesenczeistvánd, Lesenczetomaj, Meszesgyörök, Nemesboldogasszonyfa, Nemesvita, Sármellék, Vállus, Vonyarozvashegy.

2-ik szavazatszedő küldöttséghez, a szavazatszedő küldöttségi elnök elnökle alatt: Alsópáhok, Felsőpáhok, Karmaes, Bókaháza, Csány, Égenföld, Felső- és Alsókustány, Garabonoz, Gyülevész, Galambok, Hosszúfal, Karos, Kiskomárom, Komárvas, Közvényes, Nemesbük, Rezi, Szentgyörgyvár, Szentandrás, Szántó, Vindornyalak, Vindornyalak, Zalavár, Zalaapáti.

III. Zalaszentgróti választókerületben: 1-ső szavazatszedő küldöttséghez, a választási elnök elnökle alatt: Szentgrót mezőváros, Szentgrót p.-város, Aranyod, Batyk, Dötk, Kallos, Kehida, Zalakoppány, Kiszögörb, Kisváshely, Zalanémetfal, Nagygörb, Pakod, Sümeg, Sénye, Szalapa, Szegvár, Sárosd, Tekeny, Tüskeszentpéter, Udvarnok, Vindornyaszőlős, Zs.-lászó, Zalabér.

2-ik szavazatszedő küldöttséghez, a szavazatszedő küldöttségi elnök elnökle alatt: Csáford, Barátság, Bodorfa, Bazsi, Csabrendek, Csehi, Döbröce, Dabrone, Gyepükaján, Gyömörő, Galsa, Gógánfa, Hany, Hetyefő, Hosztót, Káptalanfa, Megyer, Medgye, Mihályfa, Óhid, Prága, Rigács, Turje, Ukk, Véged, Zalaerdőd.

IV. Nagykanizsai választókerületben: 1-ső szavazatszedő küldöttséghez, a választási elnök elnökle alatt: Nagykanizsa.

2-ik szavazatszedő küldöttséghez, a szavazatszedő küldöttségi elnök elnökle alatt: Korparvár, Palin, Alsórajk, Baksaháza, Börzönce, Bakónak, Boeska, Csapi, Duzsnak, Füzvölgy, Gelse, Homokkomárom, Kerecseny, Kiséce, Kilimán, Kacorlak, Langviz, Magyarszerdahely, Merenye, Nagyréce, Németszentmiklós, Orosztony, Obornak, Pölöskefő, Szentbalázs, Sárszeg, Szentjakab, Szentmihály, Ujlak, Ujudvar.

3-ik szavazatszedő küldöttséghez: Gelsesziget, Felsőrajk, Dióskál, Esztergál, Egeraracs, Gétye, Horváti, Igrice, Kistrada, Nemesszer, Nagyrada, Pacsa, Pacsatúttós, Palkonya, Pótréte, Rád, Szentmárton, Szabar, Szentpéterur, Szentandrás, Sándorháza, Vörrü, Ungjakabfa.

V. Zalaegerszegi v.-kerületben: 1-ső szavazatszedő küldöttséghez, a választási elnök elnökle alatt: Z.-egerszeg, Apátfa, Alsóbagod, Baktúttós, Bazita, Boldogfa, Bekeháza, Boncondföld, Böde, Bessenyő, Börönd, Egyházasmánbük, Boeföld, Dobronhegy, Döbréte, Rám, Gyepü és Árkosháza, Ebergény, Felsőbagod, Gellénháza, Gébárt, Hóttó, Hagyáros, Iborfia, Kávás, Kispáli, Kökényesmindszent, Kiskutas, Lickó, Neszelej, Nyakutas, Nagylengyel, Nagypáli, Ormándlak, Pozva, Pusztaderics, Petrikeresztur, Szenterszéthegy, Szentkozmadomlja, Szentmihályfa, Ságod, Sárhida, Tárnok és Oroklán, Teskánd, Vitenyéd és Szentpál, Vadamos, Vakola, Vorhota, Zalaszentgyörgy.

2-ik szavazatszedő küldöttséghez, a szavazatszedő küldöttségi elnök elnökle alatt: Kaszaháza, Andrásida, Alibánfa, Botfa, Almás, Bucsuszentlázó, Bucsa, Bezeréd, Bak, Csatár, Csásbozók, Gyűrűs, Hetés, Hahót felső és alsó, Pakos és Sárkánysziget, Kemend, Lukafa, Misefa, Kapornak, Nemesapáti (alsó, felső és közép), Orbánosfa, Ördöghegy, Ollár, Petőhegy, Pölöske, Kellék, Pusztaszentlázó, Padár, Pókafa, Sőtör, Szentlőrinc, Szentiván-Nagyfalud és Kisfalud, Szepetk, Tilaj, Tófej, Henese, Kisfalud-Szompács és Lórántháza, Vöczkönd, Zalaistvánd.

VI. Alsólendvai választókerületben: 1-ső szavazatszedő küldöttséghez, a választási elnök elnökle alatt: Alsólendva, A.-lakos, A.-bisztrice, Bördöce, Csereneső, Csehi, Deklezsin, Dobri, Dömeföld, Dedes, Erdőhát, Felsőbisztrice, Felső-Lakos, Gosztola, Gyertyános, Göntérháza, Iklód, Kutféj Kerkaszentmiklós, Középbisztrice, Kapea, Kányavár, Kislakos, Lendvaujfal, Lenti, Lentszombathely, Lispe, Lasztonya, Lovászi, Maró, Máhomfa, Mumor, Páka, Petesháza, Pörd-föld, Rátka, Szentmargita, Szentadorján, K.-tőtfalu, K.-teskánd, Völgyifalu, Vörösek p., Vétyem p.

2-ik szavazatszedő küldöttséghez, a szavazatszedő küldöttségi elnök elnökle alatt: Hosszúfal, Csenteifirtfal, Belica, Brezovica, Bányavár, Hottica, Iszakó, Kerkaszentkirály, Kóth, Kispalina, Kristófalva, Muraszentkereszt, Muraszilvagy, Murasiklós, Muraszerdahely, Ferencfalva, Mikófa, Meline, Nagypalina, Novakovec, Örség, Zsizsekszer, Zsedény.

3-ik szavazatszedő küldöttséghez: Bánuta, Hidvég, Rédiacs, Domasinec, Felsőkirályfalva, Dekanovec, Bottornya, Felsőszemenye, Alsószemenye, Kisesernec, Csörnyeföld. VIII. Hegykerület, VII. Hegykerület, VI. Hegykerület, Lapány, Hétház, Tündérlak, Nemesbükösd, Györgyike, Majorlak, Békásd, Ormos, Réthát, Muraszentmárton, Muranyirád, Szécsisziget, Tormaföld, Pineze.

VII. Baksai választókerületben: 1-ső szavazatszedő küldöttségi elnök elnökle alatt: Baksa, Barabás, Alsószterzsebet, Bollahida, Barabászeg és fordultai, Budafa, Csesztreg, Csömödér, CsertalagosCsonkahegyhát, Csöde, Cséb, Dobronak, Gomboszeg, Györfiszeg, Háshágy, Hernyék, Jakabfa, Keményfa, Kislegyel, Kustánszeg és Paraszta, Karácsonfa, Kissziget, Kerkakálófa, Lentikápolna, Lippa, Lippahó, Milejegyházszeg, Mikefa, Náprátf, Nova, Németfal, Pácód, Pálfiszeg, Pusztaszentpéter, Paisszeg, Pusztakozmadomlja, Radamos, Rózsásszeg, Salomvár, Kerkaszentmihályfa, Szilvagy, Szentmárton, Turnischa, Vaspör, Vargaszeg, Zalalövő, Zalapatka, Fernekág, Zebecke, Zalamindszent.

2-ik szavazatszedő küldöttséghez, a szavazatszedő küldöttségi elnök elnökle alatt: Cupp, Pórszombat, Adriáne, Bellatine, Bodeháza, Bagonya, Baglad, Bakónak, Belsőárd, Bratone, Bárhely, Dobraföld, Filóc, Felsőszterzsebet, Gumilica, Ganicsa, Gáborháza, Ivanc, Jósee, Kebele, Kámaháza, Kerkaujfal, Kerkánémetfal, Kerkakutas, Külsőárd, Márokföld,

Nemesnép, Péntekfal, Resznek, Renkóc, Ramocsa, Szombatfa, Szijártóháza, Szécsiszentlázó, Strelec, Szentgyörgyvölgy, Tüskeszter, Zsitkóc, Zorkóháza.

VIII. Letenyi választókerületben: 1-ső szavazatszedő küldöttséghez, a választási elnök elnökle alatt: Letenye, Bucuta, Béc, Báza, B.-szentgyörgy, Egyeduta, Erdősfa, Gutorföld, Keretye, Molnári, Ortaháza, Oltárc, Pusztamagyarod, Petriente, Szepetnek, Szentpéterföld, Sormás, Szentlázó, Tolmács, Tótszentmárton, Tótszerdahely, Vakonya, Várföld, Zajk.

2-ik szavazatszedő küldöttséghez, a szavazatszedő küldöttségi elnök elnökle alatt: Becsehely, Borsfa, Pola, Rigyác, Bajesa, Alsómihályovec, Muravid, Alsódomboru, Csukovec, Eszteregnye, Fityeháza, Kotor, Murakeresztur, és Kollátszeg, Légrád, Szentmária.

IX. Csáktornyai v.-kerületben: 1-ső szavazatszedő küldöttséghez, a választási elnök elnökle alatt: Csáktornya, Drávacsány, Alsóhrástyán, A.-pusztakovec, Zalabárdos, Benkovec, Károlyszeg, Drávaegyház, Csehovec, Draskovec és Hemusovec, Derzsimorec, Delejes, Muraesány, Drávaszentiván, Juresevec, Zrinyifalva, Nyirvölgy, Jánosfal, Stefanec, Opporovec, Drávaóhid, Perlak, Podbrest és Szentkereszt, Felsőpusztafa és Felső-Vidafalva, Szentilona, Strelec, Tüskeszentgyörgy, Turcsisese, IX. Hegykerület, Miksavár.

2-ik szavazatszedő küldöttséghez, a szavazatszedő küldöttségi elnök elnökle alatt: Drávavásárhely, Zalaújvár, Nyiresfalva, Cserenyés, Murakirály, Drávaszentmihály, Drávamagyarod, Édeskut, Erzsébetlak, Felsődomboru, Gyümöleshely, Gáborvölgy, Hodosán, I. Hegykerület, II. Hegykerület, III. Hegykerület, Felsőmihályfalva, IV. Hegykerület, V. Hegykerület, Hétevezér, Királylak, Ligetfalva, Magyaród, Mihályfalva, Gyümölesfalva, Mártonhalom, Turzóvölgy, Murafüred, Nagyfalu, Orehoviec, Pálovec, Palinovec, Ráckanizsa, Stridó, Határórs, Szobotica, Szászko, Tótfalu, Végfalva, Vullária.

A központi választmány a választásnál közreműködő közegeket utasításokkal látta el a választók személyazonosságának igazolására, a választók elhelyezésére, a választás megkezdésére, megejtésére, befejezésére stb. vonatkozólag.

Közgazdaság.

Tőzsde és pénzügy. (Hermes Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, Budapest heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzügyről.)

Az elmúlt héten a budapesti tőzsdének az új év beköszöntésével megindult szilárduló irányzatában némi visszaesés állott be és pedig főleg a külföldi tőzsdéken is jegyzett papírjainkban mutatkozott árfolyamesőkkenés az elmúlt hét elején, míg a legutóbbi napokban ismét valamivel kedvezőbb volt a hangulat, a nélkül azonban, hogy az értékpapírok az utolsó jelentésben jelzett árfolyamokat ismét elérték volna. Az nemzetközi papírok árfolyamainak hanyatlása az orosz belpolitikai viszonyokra vezetendő vissza, miután az azokhoz fűződő aggodalom nyomásztól hatott a külföldi tőzsdékre, annál is inkább, mivel orosz értékpapírok nagy mértékben vannak külföldön elhelyezve. A kedvezőtlen hatás természetesen az értékpapírok egyéb nemzeteire is kiterjedt.

A budapesti helyi értékek túlnyomó részt a múlt heti árfolyamok színvonalán maradtak; bank részvények, kivéve a hitelrészvényeket, melyek inkább nemzetközi papír jellegét viselik, alig mutatnak árhanyatlást és az ipari értékek legnagyobb részének árfolyama esékély üzlet mellett változatlan maradt.

Járadékok és záloglevelek iránt élnk kereslet állott fenn az elmúlt hét egész tartama alatt. Különösen a 4%-os magyar koronajáradék tüntet fel jelentékeny árfolyam emelkedést, mivel a piacon lévő áru a keresletet csak kis részben tudta kielégíteni. Pénzügyi értékeink a külföldi piacokra is fordultak magyar befektetési értékekre vonatkozó vásárlási megbízásaikkal, de a szükséglet ott sem volt ocsóbban fedezhető, a mi bizonyítékul szolgál annak, hogy külföldön lévő magyar értékeink szilárd kezében vannak elhelyezve.

Sorsjegyek közül, bár az elmúlt héten a sorsjegypiacon általában szilárd volt az irányzat, mégis 3%-os magyar jelzáloghitelbank sorsjegyek-

ben volt legelőnebb az üzlet, mely sorsjegyek megfelelő kamatozásuknál és előnyös játéktervük-nél fogva közkedveltségnek örvendenek és úgy készpénzfizetésre, valamint részletre mindinkább nagyobb mérvben vásároltatnak.

A pénzpiac bősége nemcsak nálunk, de valamennyi számottevő piacon egyre fokozódik és a német birodalmi bank, az egyedüli jegybank, mely a hivatalos kamatlábat az elmúlt év folyamán felemelte volt, azt ismét 5%-ról 4%-ra lezállította. Ennek kifolyásaképpen a német birodalmi márka árfolyam 100 márkánként K 117 60-ról K 117.475-re csökkent.

Az új kibocsátású 4 1/2%-os orosz járadék kötvények folyó hó 12-én bocsáttattak aláírásra, Oroszországban, Németországban és Hollandiában és a kibocsátásra kerülő összeg többszörösen tuljegyztetett, úgy hogy előreláthatólag csak azon felek jegyzései lesznek figyelembe vehetők, kik a kötvényeknek hosszabb időre való megtartására már eleve kötelezték magukat.

A nevezetesebb papírok árfolyamváltozásai a következők:

	január 7.	január 13.
4%-os magyar koronajáradék	98.45	98.70
Magyar Ált. Hitelbank részv.	806.50	798.25
Oszt. hitelintézeti részvény	681.—	678.50
Magyarjelzáloghitelbank részv.	531.—	530.25
Oszt. magyar államvasut részv.	652.25	651.25
Rimamurányi vasút részv.	533.75	534.75
3%-os magyar jelzáloghitelbank sorsjegy	116.50	116.50

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása). A forgalom a múlt hetéhez viszonyítva némileg csökkent, mi főleg a politikai viszonyokra, illetve a választási mozgalomra vezetőre visszafügg. Különféle szakmabeli cégek jónak is látták utazóikat ezen mozgalom tartamára visszafügg. Lóhermag. Az áremelkedés egyelőre megszűnt, dacára annak hogy a fagyos időjárás által újabb készletek nem kerültek piacra. Igen szilárd irányzat mellett egyáltalán azt hiszik, hogy az árak jelentősen fognak emelkedni. Lucerna. Az üzlet irányzata határozottan szilárdabb és pedig azon oknál fogva, hogy — mint hallatszik — Franciaországból nagyobb mennyiségek adtak el. Répamag. A még korai idő arányában különösen impregnált répamagnak meglehetősen kelendőse volt. Bükönynek, baltacimnek jó kereslete volt, az árak nem változtak.

Jegyzések nyersáruért 50 kgként Budapesten:

Vöröshere	80	kortól	96	korig.
Lucerna	50	>	55	>
Büköny	10 1/2	>	11 1/2	>
Baltacim	16	>	17	>

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként.

	kor-tól	kor-ig
búza	9.40	9.50
rozs	7.—	7.20
árpa	6.50	7.—
zab	6.60	6.70
tengeri	7.20	7.30
burgonya	—	—
lóher	—	—
büköny	—	—
fehérbab	—	—
tarkabab	—	—

Nyilt-tér.*)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.

Mindazon rokonainknak és barátainknak, akik szeretett jó apánk, illetve nagyapánk

KLUCSEK IMRE

elhalálása alkalmával részvétükkel bennünket felkerestek, a temetésen részt vettek, ez uton fejeztük ki hálás köszönetünket.

Zalaeegerszeg, 1904. január 17.

A gyászoló gyermekek és unokák.

Egy magyarországi bérlő levele.

Wilhelm Ferenc gyógyszerés, cs. és kir. udvari szállító urnak Neunkirchenben, Alsó-Ausztria.

N a s z á l y.

Van szerencsém itt e helyen köszönetemet kifejezni azért a csodás hatásért, mely az ön kitűnő Wilhelm-féle antiarthritikus antireumatikus vértisztító teájának használata után nyilvánul. Evvel a teával egy süttöi asszonyt teljesen meggyógyítottam, habár ezt az asszonyt már háromnegyed év óta a környék legjobb orvosai gyógykezelték és már lemondottak az életéről. Ezen kura által a tea oly kedvelt lett itt a környéken, hogy Török József gyógyszerész, Budapest, Király-u. 7. bizonyosan nagy mennyiséget ad el a süttöi gazdáknak.

Az én házamban is megtörtént, hogy egy nálam alkalmazott fiatal ember oly éles csuszfájdalmakat érzett, hogy se kezét, se lábát mozgatni nem tudta, de az ön teájából három csomagnak elhasználása után teljesen meggyógyult. Én is használok ezt a teát kétszer évente és megvagyok győződve, hogy az nekem jót tesz.

Mégegyszer a gyógyultak leghálásabb köszönetét kifejezve, maradok kitűnő tisztelttel

Hohldamf Mihály
bérlő Naszályban, u. p. Totis,
Magyarország.

Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszerárakban és drogueriákban.

1 csomag 2 K a raktárból, 1 posta küldemény
15 csomag 24 K bérmentve az Oszt. Magyar monarchia posta állomásaira.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.

Társszerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Egy csinosan butorozott, külön bejáratu

szoba kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad Unger Antal.

Keresek

utazókat, ügynököket,

kik fűszereseket, vagy birtokosokat látogatnak, egy könnyen eladható cikkekre, fix vagy provizióra. Eladható a legkisebb faluban is és hetenként 300 koronát lehet keresni. Ha már egy pár próba rendelmenyt beküldött, jutaléka terhére előleg adatik.

Cim: **BERECZ, Gödöllő.**

Egy kis

fáradság mellett

mindenki kereshet

6—50 koronát

egy nagyon egyszerű, becsületes

melékfoglalkozással.

Reflektálók küldjék címüket

1164. szám alatt a die

— Annoncen-Abteilung —

• K O M E T •, Mannheim.

Saját magát károsítja, aki szőlőoltvány szűk-ségletét nem fedezi

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél

A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözte, miáltal az oltványok időszerűen fejlődtek. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

UNGER ANTAL

KÖNYVNYOMDÁJA ÉS NYOMTATVÁNYRAKTÁRA
ZÖLD-UTCA. ZALAEGERSZEG. ZÖLD-UTCA.

== AJÁNLIJA ==

RAKTÁRON LEVŐ NYOMTATVÁNYAIT

== ÜGYVEDEK, KÖZSÉGI- ÉS KÖRJEJYZŐK RÉSZÉRE. ==

DÍSZMUNKÁK, MEGHÍVÓK, ELJEGYZÉSI- ÉS ESKETÉSI KÁRTYÁK, NÉVJEGYEK STB. LEGSZEBB MIVELTEN, GYORSAN ÉS PONTOSAN KÉSZÍTETNEK.

A NYOMDA A MAI KOR IGÉNYEINEK MEGFELELŐEN, ÚJAN VAN FELSZERELVE.

LEVÉLBELI MEGKERESÉSEK A LEGPONTOSABBAN FOGANATOSÍTTATNAK.

GYÁSZLAPOK KÉT ÓRA ALATT KÉSZÍTETNEK.

Néhai Ruzsics Károly birtokában volt rét és szántóföldek szabadkézből eladók. Csuszólapon bekerítve 30 kat. hold; Pap-utca folytatása 10 kat. hold; és 5 kat. hold rét.
Értekezhetni lehet özv. Ruzsics Károlynénál.

Kiadó lakás.
Elegáns uri lak teljesen felszerelve és butor-zattal, hat hónapra kiadó kerttel együtt.
Felvilágosítást ad
NÉMETH ERZSI.
Andráshida u. p. Zalaegerszeg.

Egy jó házból való fiu tanoncnak felvétetik
UNGER ANTAL könyvnyomdájában
= Zalaegerszegen. =

Görcs csillapító szélhajtó
Hódony-csöppök
étvágygerjesztő, emésztést elősegítő házi szer.
Egy üveg ára 1 K.
Két üvegnél kevesebb (2 K 50 fillér utánvét mellett) postán nem küldetik.
Beszerezhető:
Bittner Gyula gyógyszerárában
Gloggnitz (Alsó-Ausztria).

BRÁZAY FÉLE
SOSBORSZESZ

SOSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
É KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ MELLEKELVE VAN!

Védjegy: „Horgony”.
A Liniment. Capsici comp.
a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, osztnál és meghűléseknel bedörzsölésükön használva.
Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok miatt be- vásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegenként 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 kor. és ügyszólván minden gyógyszerárában kapható.
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5. neu. Mindennapi széküdes

Gyomorbetegeknek,

akik meghülés, gyomortúlterhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg eledel, vagy szabálytalan életmód folytán gyomorbajban, gyomorkatharusban, gyomorfájdalomban, nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban szenvednek, a rég kipróbált jó hatású **emésztési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle
növény bor.

Kitűnő gyógyerejűnek talált növényekből jó borral vegyítve készül, orosítja az ember gyomr-szerveit anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre. Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint főfájás, fel-bőfőgés, gyomorégés, melyek idült gyomorbajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdet-leges használatnál megszűnnek.

Szorulás, kólikafájdalmak, szivverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnik.

Halvány, aszott kinézés, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbeteg-ségnek a következményei, a melyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszerárakban Zalaegerszegen, továbbá Zalaszentgróth, Vasvár, Kőrmend, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Devecser, Kisczell, Muraszombat, Bellatincez, Marczali, Tapolca, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Németújvár, Szentgothárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Mura-szerdahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádasd, Vaspör, Szécs, Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszent-lászló, Boba, Középbisztricez, Pincez, Páka, Ujudvar, Nagyrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyírad, Ajka gyógyszerárakban, illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész Osztrák-Magyar Monarchiában a gyógy-szertárakban.

Utánzatoktól óvakodni kell

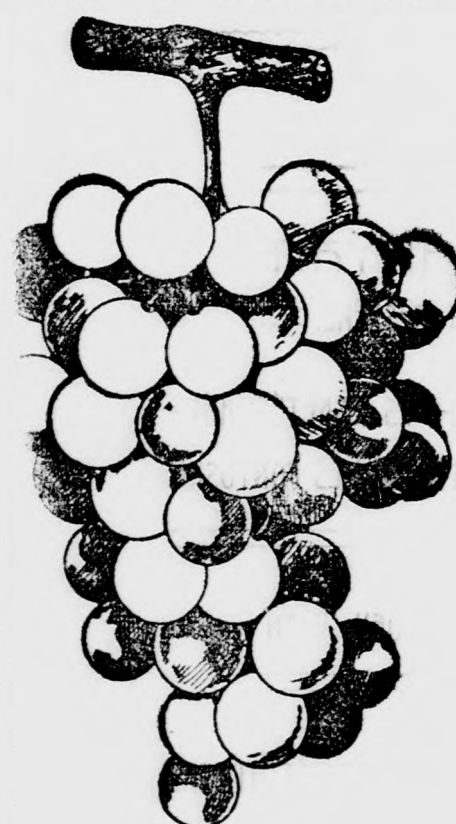
és csak **Ullrich Hubert-féle növ. bor**

kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszerárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.

Milleniumtelep Nagyósz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője
csak annak lesz, a ki **ingyen** kéri Magyaror-szág legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segéllyel és állami fel-ügyelet mellett létesült.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedt-ség és elnyálkásó-dás ellen gyors és biztos hatású
Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboz 1 korona és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, V., Váci-körút 17,

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Zalaegerszegen: **Kaszter Sándor, Dr Klein Lajos**, Sümegen: **E. Der-varics István**, Zalaszentgróton: **Botfy Péter** gyógyszerárakban.